

Arkiot. 07. 383 / 8.12.1992

MIKKELIN MLK KYYHKYLÄNNIEMI
PORRASSALMEN PELTO
PROSPEKTOINTI JA KOEKATVAUS
RAUTAKAUTISELLA IRTOLÖYTYÄLUEELLA
KESÄ - HEINÄKUUSSA v. 1991

Hannu Poutiainen

SISÄLTÖ	Sivu
I Tutkimuskohde	3
II Kenttätyöt vuonna 1991	7
II.1 Koekaivauksen ja prospektoinnin toteutus	7
II.1.1 Peruslinja ja korkeuskiintopisteen sijainti	7
II.2 Koekaivauksen kulku sekä prospektointi- ja kaivausmenetelmät	9
II.2.1 Prospektointi alueella 1	9
II.2.2 Koekuoppaluettelo	11
II.2.3 Yhteenveto koekuopituksesta	15
II.2.4 Koekaivaus alueella 1	17
III Prospektointi alueella 2	23
III.1 Koekuoppaluettelo	24
IV Yhteenveto ja tulkinta	25
IV.1 Tutkimusalue 1	25
IV.2 Tutkimusalue 2	26
Huomautus	31
Liite 1 (P. Sarvas, Mikkeli mlk, Kyyhkylän- niemi: rahalöydöt 1991)	
Liite 2 (resentit löydöt)	
Liite 3 (diapositiivi-, kuva- ja negatiiviluettelo)	
Liite 4 (karttaluettelo)	
Liite 5 (karttaliitteet)	
Liite 6 (mv-valokuvat)	

I Tutkimuskohde

MIKKELIN MLK KYYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

Tutkimusalueen rajakoordinaatit

pk 3142 04 Porrassalmi 1987

x 6835 90 - 6836 22

y 3615 34 - 58

z 77.0 - 82.5

KUNTA: Mikkelin mlk

KYLÄ: Kyyhkylänniemi

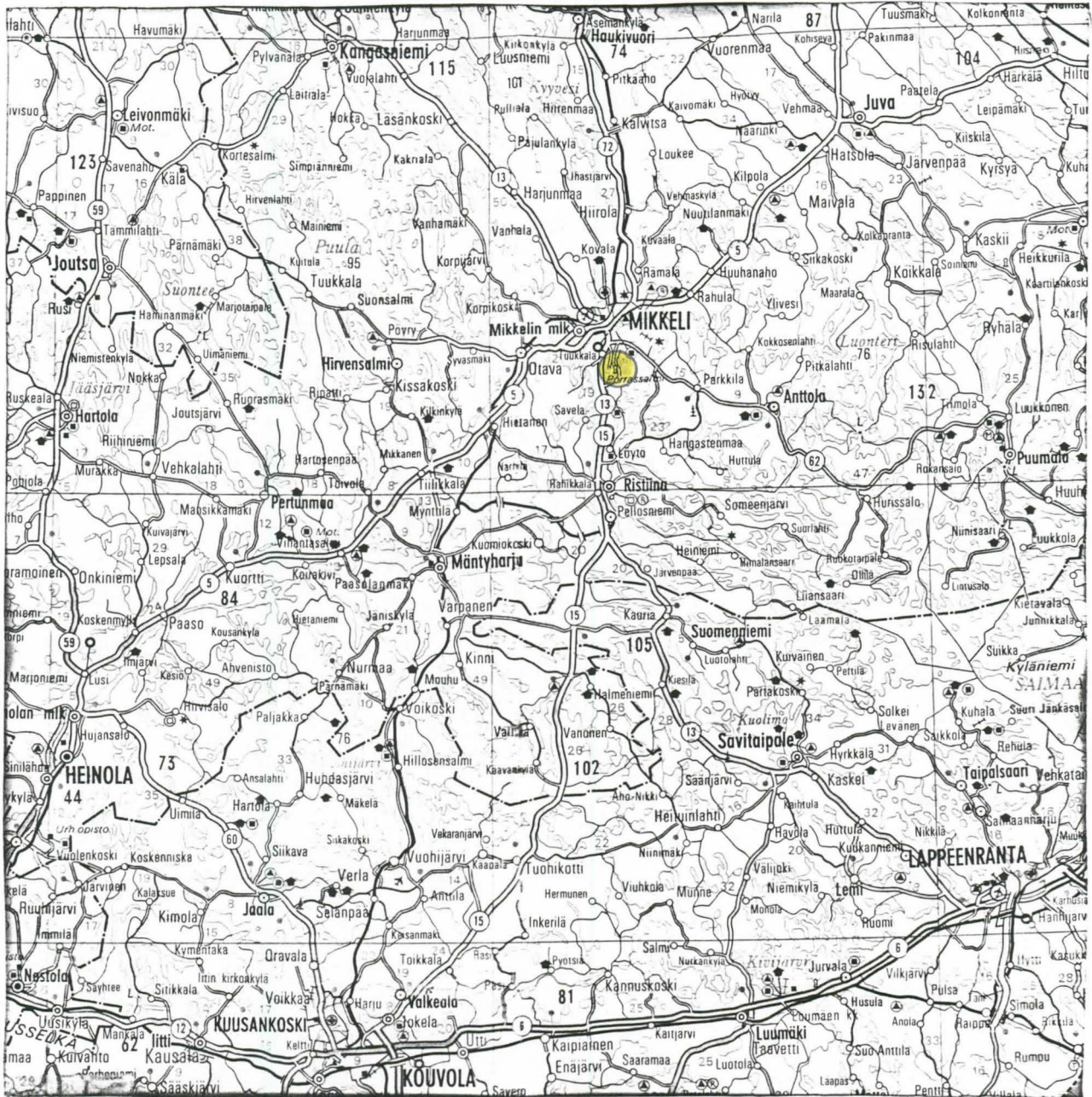
TILA: Kyyhkylä Rno 1:118

MAANOMISTAJA v. 1992: Sotainvalidien Veljesliitto ry
Kasarmik. 34, 00130 Helsinki
90 - 177 003

VUOKRAVILJELIJÄ v. 1992: Seppo Suominen
Porrassalmi, 50100 Mikkelä
955 - 176 675

KOHDE: Alue 1. Rautakautinen muinaisjäännös ja historiallisen
ajan raudanvalmistuspaikan jäännökset
x = noin 6835 00 y = noin 3516 48

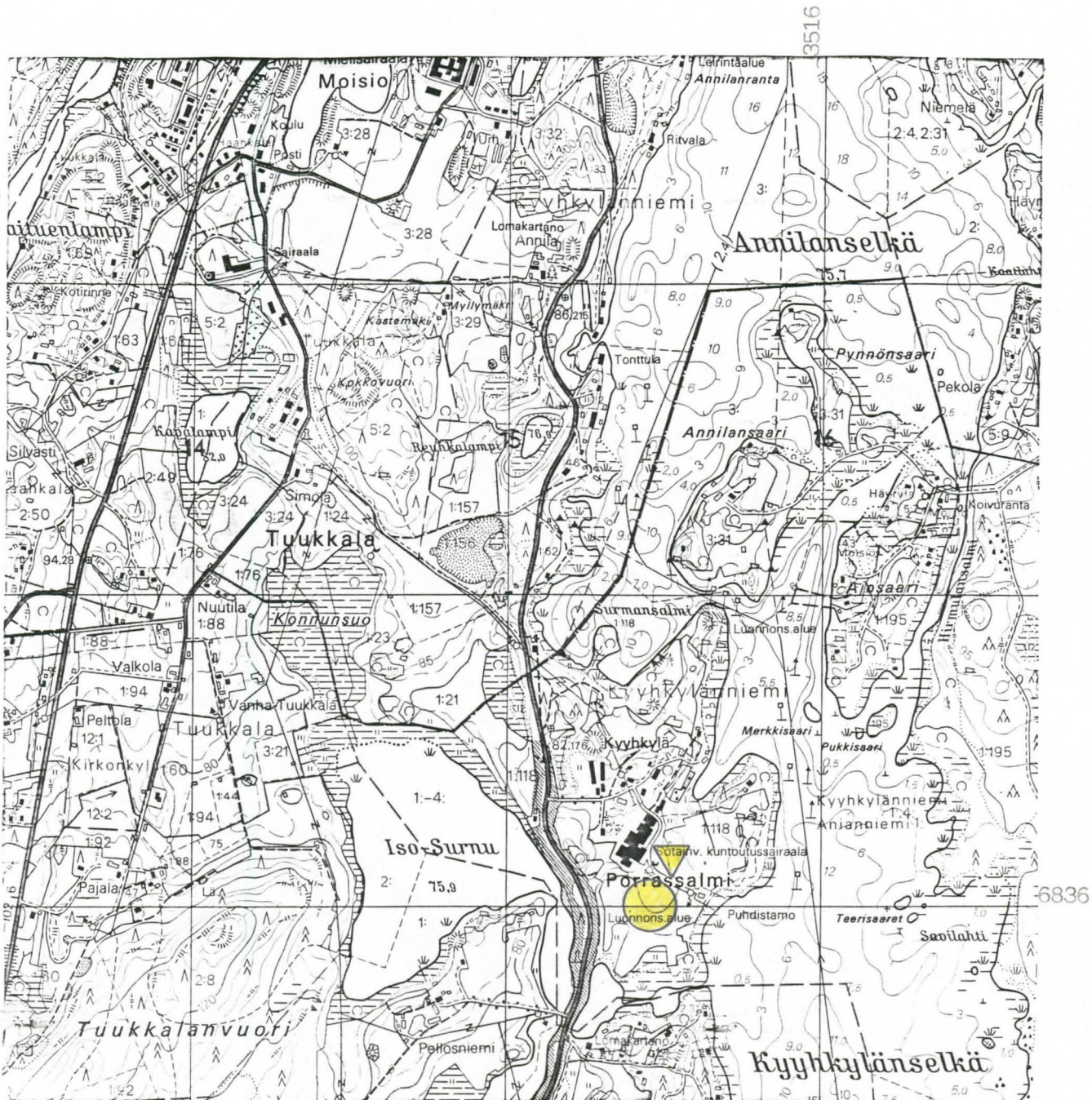
Alue 2. Rautakautinen pronssinvalantapaikka(?)
x = noin 6835 12 y = noin 3516 50

(Autoilijan tiekartta, Suomi ja Pohjoiskalotti, 1:800 000, 1992 - ote)

Mikkelin m.k., Kyynkylänniemi

(pk-ote 3142 04 Porrassalmi, 1:20000, 1987)

Mikkelin mlk, Kyyhkylänniemi, Porrassalmen pelto

Tutkimusalue 1

Tutkimusalue 2

YMPÄRISTÖNKUVAUS:

Tutkimusalue sijaitsee Mikkelin tuomiokirkosta noin seitsemän kilometriä eteläkaakkoon, Kyyhkylänniemen eteläosassa. Kyyhkylänniemi on kapean, saaristoisen ja mutkikkaan Saimaaseen kuuluvan vesiväylän varrella. Niemi on topografialtaan varsin 'selvärajainen' alue: harju rajaa sitä lännessä ja vesistö ympäröi sitä kaikilta muilta ilmansuunnilta. Alueella on joitakin kalliopaljastumia, mutta korkokuva on suhteellisen loivapiirteinen. Maalajeja tutkimusalueella on hiekka, hietta, hiesu, hiesu/savi.

LÖYDÖT:

KM 26595:1-316; KM 92016:1-16

AIEMMAT LÖYDÖT:

KM 10476, 10629, 10814, 10862, 18994, 21460, 25712, 25715, 25716, 26914

TUTKIMUKSET:

Leppäaho 1937, 1938 kaiv., Sarasmo 1938 inv., Huurre 1972 tark., Poutiainen 1990 tark.

KIRJALLISUUS:

Etelä-Savon Seutukaavaliitto 1984: Etelä-Savon esihistorialliset suojelukohteet. - Julkaisu 113.

Huurre, M. 1984: Itä-Suomen rautakautinen asutus arkeologian valossa. - Suomen väestön esihistorialliset juuret. Helsinki 1984.

Kivikoski, E. 1973: Die Eisenzeit Finnlands.

Lehtosalo-Hilander, P.-L. 1988: Esihistorian vuosituhannet Savon alueella. - Lehtosalo-Hilander, P.-L. & Pirinen, K: Savon historia I.

Simola, H., Grönlund, E. & Uimonen-Simola, P. 1988 Etelä-Savon asutushistorian paleoekologinen tutkimus. - Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja N:o 84.

Wirilander, H. 1982: Mikkelin pitäjän historia.

II Kenttätyöt v. 1991

Kenttätyöt Mikkelin mlk:n Kyyhkylänniemessä toteutettiin museoviraston toimesta ja valtion velvoitetutyöllistämishjelman puitteissa. Kaivauksenjohtajana toimi hum. kand. Hannu Poutiainen, kartanpiirtäjänä hum. kand. Tuija Kirkinen ja tutkimusavustajana fil.yo. Päivi Maaranen. Kaivajat olivat pitkäaikaistyöttömiä ja heidän määränsä työmaalla vaihteli ollen keskimäärin tusinan verran. Eräinä päivinä oli mukana myös Suur-Savon museon henkilökuntaa ja Mikkelin harrastaja-arkeologeja.

Kesä-heinäkuussa suoritettavat maastotyöt painottuivat Kyyhkylän kuntoutussairaalan eteläpuoliselle peltoalueelle, nk. Porrassalmen pellolle.

Porrassalmen pelto valittiin tutkimusalueeksi keväällä 1990 tehdyn paikaisen inventoinnin perusteella (pintapöiminnassa oli saatu viitteitä aiemmin löytymättömistä kiinteistä muinaisjäänöksistä). Tutkimusalueen valintaan vaikutti - paitsi tutkimukselliset intressit - myös se seikka, että alueelle on rakennuspaineita.

II.1 KOEKAIVAUKSEN JA PROSPEKTOINNIN TOTEUTUS v. 1991

II.1.1 Peruslinja ja korkeuskiintopisteen sijainti

Peruslinja paalutettiin suuntaan 0g (kompasilukema, 400/400) 10 - 20 m:n välein käyttäen 1 m:n mittaisia puupaaluja. Peruslinjan suunta katsottiin suuntimakompassilla linjakeppejä apuna käyttäen. Paalujen väliset etäisyydet mitattiin 30 ja 50 m:n nauhamitoilla kunkin paalun lounaiskulmasta; maaston korkeuserojen aiheuttamia mahdollisia vääristymiä mittauksissa ei korjattu.

Eteläisin paalu peruslinjalla on 470/460 ja pohjoisin 514/460. Suoraankulmaan suhteessa peruslinjaan paalutettiin itä-länsi -suuntainen apulinja, jonka läntisimmän paalun koordinaatit ovat 500/440 ja itäisimmän 500/464. Muut koordinaatistoon lisätyt linjat mitattiin em. peruslinjan ja apulinjan avulla.

Koordinaatistossa x on pohjois- eli pystysuora akseli ja kasvaa ilman-

suuntien mukaan katsottuna etelästä pohjoiseen; y on vaakasuora akseli ja kasvaa lännestä itään.

Koekaistat ja laajennukset ruudutettiin puupaalujen ja linjakeppien avulla.

Koordinaatiston kiinnitys: Koordinaatiston kiinnitys tuotti tiettyjä ongelmia, koska kesällä -91 ei ollut saatavilla ajan tasalla olevaa karttaa; tiestö ja peltokuviot ovat muuttuneet ja alueelta on purettu vanhoja rakennuksia sekä rakennettu uusia.

Päälinjan pohjoisin paalu, 514/460, kiinnitettiin peltoalueella olevan muuntajan etelätolppaan: suunta (kompassilukema) 48g, matka 58.3 m. Paalu 499/414 kiinnitettiin Porrassalmen pellon luoteisosassa sijaitsevaan kaivoon (Leppäahon raunion nro 6 vieressä): suunta noin 306g, matka noin 163 m.

Koska käytettävissä olevalla kaavoituksen pohjakartalla ei ole merkittynä em. muuntajaa, sen paikka lisättiin kartalle maastomittausten perusteella. Muuntajan eteläisestä tolpastä on Kyyhkylän kuntoutussairaalan uudisrakennuksen ÖX:llä merkittyyyn kohtaan (ks. yleiskartta, nro 0) 200 m suuntaan 339g. Samasta tolpastä on v. 1937-38 tutkitun raunion nro 4 keskelle 161 m suuntaan 330g. Raunion nro 4 keskeltä on Kyyhkylän kuntoutussairaalan uudisrakennuksen ÖX:llä merkittyyyn kohtaan 46 m suuntaan 384g. Raunion nro 4 keskeltä on Kyyhkylän kuntoutussairaalan uudisrakennuksen AX:llä merkittyyyn kohtaan 33 m suuntaan 322g.

Korkeuskiintopisteen sijainti ja korkeus merenpinnasta:

"Ei-pysyväiseksi" katsottava kiintopiste sijaitsi peltoalueella. Sen korkeus oli 82.3 m mpy, kojeen korkeus 83.2.

II.2 KOEKAIVAUKSEN KULKU SEKÄ PROSPEKTOINTI- JA KAIVAUSMENETEMÄT

II.2.1 Prospektointi alueella 1

Käytettävissä olleen ajan ja työvoiman puitteissa ei koko peltoaluetta ollut mahdollista prospektoida täysin kattavasti ja järjestelmällisesti, minkä takia muinaisjäännösten etsinnässä oli pakko tehdä alueellisia valintoja. Tiettyjen seikkojen perusteella tutkimusalueelta 1 valittiin erillisiä alueita - yksi näistä koekaivausalue -, joita tutkittiin hieman tarkemmin.

Ensimmäinen valinta osui jokseenkin keskelle Porrassalmen peltoaluetta, josta vuoden 1990 tarkastuksessa löytyi rautakaudentyypin keramiikkaa sekä kulttuurikerrosta ja maansisäistä kiveystä. Nyt alueella tehtiin perusteellisempi pintapoiminta ja lisäksi alue käytiin järjestelmällisesti läpi metallinilmaisimella. Kaikkiaan tällä tavalla tutkittiin noin 3500 neliömetrin (50 x 70 m) suuruinen ala.

Peltomullasta löytyi yhteensä 37 pronssiartefaktia, mm. ehyt hevosenkenkäsolkki, kankiketjun nivel, vyöhelan katkelma, hihnasoljen kehä, kulkunen, rannerenkaan katkelma ja kolme pronssiastian reunapalaa. Peltoon arveltiin vuosisatojen kuluessa "kylvetyn" lukemattomia rautaesineitä, joten niitä pyrittiin pikemminkin välttämään kuin etsimään. "Haravoinnissa" löytyi kuitenkin kymmenen hieman kiinnostavampaa rautaesinettä, mm. kaksi jääkenkää. Pintapoiminnalla saatiin talteen kuusi piiartefaktia, tusinan verran rautakaudentyypin saviastianpaloja ja yksi lasimassahelmen puolikas.

Osa metalliesineistä on peräisin varsin myöhäiseltä historialliselta ajalta: tällaisia ovat esim. kolme musketinkuulaa, jotka lienevät Porrassalmen taistelun aikaisia. Pintapoiminnassa löytyi myös punasavikeramiikkaa ja posliiniastioiden palasia. Ruotsinvallan aikaisia rahoja (noin 1719 - 1748) löytyi neljä kappaletta (ks. P. Sarvaksen laatima luettelo rahalöydöistä, liite 1).

Pintapoiminnan ja haravoinnin jälkeen alueella, jolta tuli runsaimmin löytöjä, tehtiin järjestelmällinen kairaus kolmen metrin välein; kevyellä maanäytekairalla pyrittiin paikallistamaan mahdolliset kyntökerroksen alapuoliset kulttuurikerrokset ja kiveykset.

Tutkimusalueen nro 1 pohjoisosassa, peltoalueen poikki kulkevan hiekkatien eteläpuolella, "haravoitiin" metallinilmaisimella noin 1500 neliömetrin laajuinen alue. (Tutkimusalueiden 1 ja 2 välisenä rajana pidettiin mainittua hiekkatietä) Kyntökerroksesta löytyi yhteensä 13 pronssiartefaktia, mm. miekanväistimen puolikkaan katkelma, pronssi-veitsen(?) katkelma ja kaksi pronssiastian reunapalaa. Lisäksi löytyi metallipunnus, joka on mahdollisesti ollut päällystetty pronssilla. Pintapoinnalla tuli mm. yksi rautakaudentyypin saviastianpala.

Historialliselta ajalta peräisin olevista esineistä mainittakoon Ruotsinvallan (1665) aikainen, kahden äyrin kolikko.

Muut tarkempaan tarkasteluun otetut kohdat peltoalueella valittiin seuraavalla tavalla.

Ensimmäisessä vaiheessa paikannettiin "kiinnostava" kohta pellon pinnalla erottuvien, ihmisen toiminnasta kertovien seikkojen perusteella: hiilen ja noen värjäämä peltomulta ja rapautuneet kivet sekä keramiikka, kuona yms. Toisessa vaiheessa em. tavalla paikannetulla kohdalla tehtiin kairauksia kolmen metrin välein mahdollisten kulttuurikerrosten ja rakenteiden löytämiseksi. Mikäli niistä saatiin kairauksissa merkkejä, alueelle kaivettiin koekuoppia tarkempien havaintojen saamiseksi.

Tutkimusalueella nro 1 kaivettiin lapiolla kaikkiaan 65 koekuoppaa, joista 32:ssa oli havaittavissa kulttuurikerrosta; lisäksi neljässä koekuopassa sekoittunut kerros oli selvästi normaalia kyntökerrosta paksumpi, mikä viittaa mahdollisen kulttuurikerroksen olemassaoloon, vaikka sitä ei kyntökerroksesta kyettykään erottamaan. Kuudessa koekuopassa todettiin rakenteeseen viittaava kiveys. (Ks. koekuoppaluettelo ja kartat)

II.2.2 KOEKUOPPALUETTELO

Tutkimusalue 1

Lyhenteet: Hs = hiesu, Hk = hiekka, Ht = hieta, Sa = savi

Nro	Koordin. x/y	Kuopan syvyys cm	Kyntö- kerros cm	Kultt.- kerros cm	Hiesu cm	Huomautuksia
1	436/304	60				Sekoittunut krs 55 cm, Ht 5 cm
2	436/309	55	35	10		Ht 10 cm
3	436/314	60	35	10		Ht 15 cm
4	436/319	55	35	10		Ht 10 cm
5	541/314	50	35	7	7	
6	541/319	70	35	20	15	
7	406/324	50	35	-		Ht 15 cm
8	411/324	50	35	-		Ht 15 cm
9	416/324	50	35	-		Ht 15 cm
10	421/324	55	35	-		Ht 20 cm
11	426/324	62	40	7		Ht 15 cm
12	431/324	62	35	25		Ht 2 cm
13	436/324	57	35	20		Ht 2 cm
14	441/324	67	35	30	1	Kulttuurikerrok- sessa hiiltä
15	446/324	45	35	-		Ht 10 cm
16	456/324	53	33	-		Hk 20 cm
17	461/324	50	35	-		Hk 15 cm
18	466/324	48	35	-		Ht 13 cm
19	471/324	74	34	37		Kulttuurikerrok- sessa luita, hiiltä, kalan- suomuja; Hk 3 cm
20	476/324	57			15	Sekoittunut krs 42 cm
21	481/324	45	33	-	Hs/Sa 12	
22	486/324	45	33	-	Hs/Sa 12	
23	491/324	45	33	-	Hs/Sa 12	
24	496/324	50	35	6	Hs/Sa 9	

Nro	Koordin. x/y	Kuopan syvyys cm	Kyntö- kerros cm	Kultt.- kerros cm	Hiesu cm	Huomautuksia
25	501/324	50	35	-	15	
26	506/324	50	35	-	15	
27	511/324	60	35	20	5	
28	516/324	75	40	30	15	
29	541/324	60	35	10	15	
30	496/329	56	33	10	Hs/Sa 13	
31	541/329	48	38	-	10	
32	436/334	65	35	-	30	
33	496/334	52			Hs/Sa 7	Sekoittunut krs 45 cm; pintalöy- tönä rtk. ker.
34	436/339	35	35	?	-	
35	491/339	39	34	-	Hs/Sa 5	
36	496/339	41	34	-	Hs/Sa 7	
37	491/344	43	31	7	Hs/Sa 5	Kulttuurikerros läikkinä
38	496/344	69	33	30	Hs/Sa 5	
39	496/349	53	33	-	20	
40	496/354	41	35	-	7	
41	496/359	50	35	5	10	
42	496/364	50	35	-	15	
43	496/369	50	35	-		Ht 15
44	496/374	48	35	-		Ht 13
44	496/379	51	34	10	7	Tumma kultt. kerros
46	496/384	42	32	-	Hs/Sa 10	
47	496/389	42	32	-	Hs/Sa 10	
48	496/394	42	32	-	10	
49	419/439	87	37	40	10	Kultt.krs:ssa rapaut. kiviä
50	419/444	85	35	35	15	Kultt.krs:n ala- osassa rapautu- nut kiveys

Nro	Koordin. x/y	Kuopan syvyys cm	Kyntö- kerros cm	Kultt.- kerros cm	Hiesu cm	Huomautuksia
51	419/449	74	39	15	20	Vaalea kultt.- krs
52	414/454	75	35	15	25	Kultt.krs:ssa hiiltä, rapautu- nut kiveys
53	419/454	84	39	25	20	Kiveys. Tulva- maata(?)
54	409/459	66	40	25	1	Vaalea kultt.krs
55	414/459	75	40	25	10	
56	419/459	75	40	15	20	
57	399/464	57			2	Sek. krs 55 cm
58	404/464	55	37	10	8	
59	409/464	62	35	7	20	
60	414/464	70			10	Sek. krs 60
61	419/464	56	35	11	10	Osittainen kultt.krs
62	419/469	52	35	-	17	
63	450/474	53	32	-	21	
64	460/479	61	35	25	1	Kiveys kultt.- krs:ssa
65	470/479	60	35	15	10	Kiveys kultt.- krs:ssa

Pronssilevinäkärta Kaivausalue 1 ja koeuopat

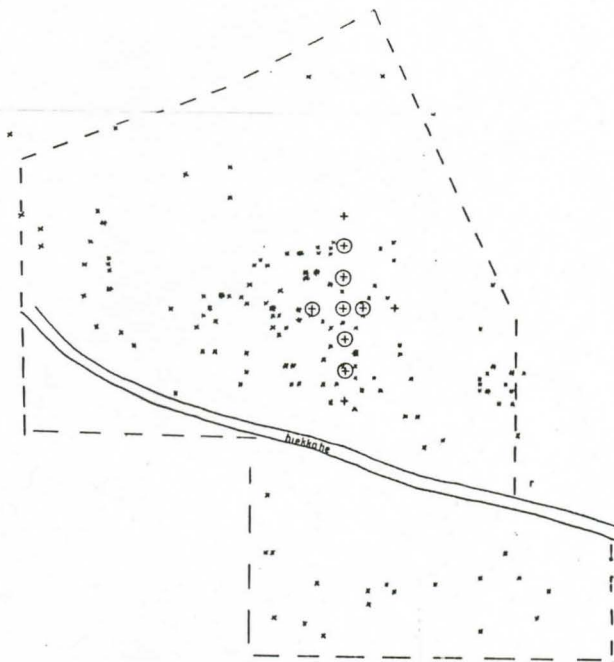
10 m

Piirt. T. Kirkinen

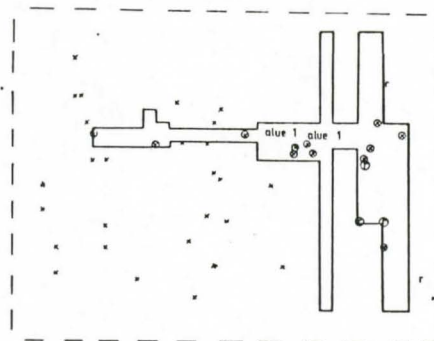
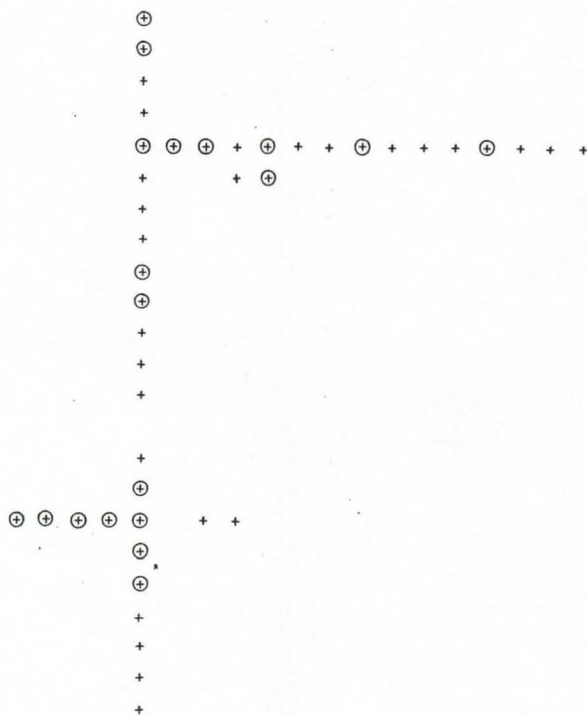

neulapohjainen

- x pronssi pellomullasta
- * 2 pronssia --
- 3 -useampi pronssi --
- ⊕ pronssi tasosta 1
- r raha pellomullasta
- ⊙ raha tasosta 1
- kirkon alueen raja
- + koeuoppa
- ⊕ kulttuurikerros koeuopassa

⊕ ⊕ ⊕ +

305 315 325 335 345 355 365 375 385 395 405 415 425 435 445 455 465 475

645
635
625
615
605
595
585
575
565
555
545
535
525
515
505
495
485
475
465
455
445
435
425
415
405
395

II.2.3 Yhteenveto koekuopituksesta

Koekuopituksen perusteella tutkimusalueella 1 voidaan hahmottaa useita kyntökerroksen alaisia kulttuurimaa-alueita, joista kukin viittaa mahdollisen muinaisjäännöksen olemassaoloon. Koekuopituksen tulokset ovat aina jossain määrin sattumanvaraisia, joten kulttuurimaa-alueita voi hyvinkin olla useampia kuin tässä esitettävät; niitä voi olla myös vähemmän, mikäli ne ovat kooltaan suurempia ja yhtenäisempiä kuin mitä koekuopituksen perusteella voi päätellä.

a)

Koekuopat 1-4, 11-14: Kahdeksasta koekuopasta löytyi kyntökerroksen alainen kulttuurikerros, jonka paksuus oli 10 - 30 cm; yhdessä koekuopassa hiiltä.

b)

Koekuopat 19-20: Yhdessä koekuopassa selvä, 37 cm paksu kulttuurikerros, josta löytyi mm. hyvinsäilyneitä eläinten luita ja kalansuomuja. Toisessa koekuopassa ei erottunut selvää kulttuurikerrosta, mutta sekoittunut kerros todettiin normaalia paksummaksi. Alustava ajoitus: myöhäinen historiallinen aika.

c)

Koekuopat 24, 30-33: Kahdessa koekuopassa kulttuurikerroksen paksuus 6-10 cm; yhdessä sekoittunut kerros normaalia paksumpi, 45 cm. Pintalöytönä rautakaudentyypin keramiikkaa.

d)

Koekuopat 27-28: Kulttuurikerroksen paksuus koekuopissa 20-30 cm.

e)

Koekuopat 5-6, 29: Kulttuurikerroksen paksuus koekuopissa 7-20 cm.

f)

Koekuopat: 37-38: Toisessa koekuopassa selvä, 30 cm paksu kulttuurikerros, toisessa läikittäinen 7 cm vahva kulttuurikerros.

g)

Koekuoppa 41: Kulttuurikerros 5 cm.

h)

Koekuoppa 44: Väriltään muihin koekuoppiin verrattuna poikkeuksellisen tumma, 10 cm vahvuinen kulttuurikerros.

i)

Koekuopat 49-55, 58-61: Kaikkiaan 12 koekuopassa 7-40 cm (keskimäärin 18 cm) paksu kulttuurikerros. Neljässä koekuopassa rakenteeseen viittaava kiveys, joka kolmessa tapauksessa oli lisäksi rapautunut; nähtävästi tulen rapauttama - kulttuurikerroksessa oli havaittavissa myös hiiltä.

j)

Koekuopat 64-65: Molemmissa koekuopissa todettiin rakenteeseen viittaava kiveys ja 15-25 cm paksu kulttuurikerros.

II.2.4 Koekaivaus alueella 1

Varsinainen koekaivausalue alueella 1 sijaitsi luode-koillis -suuntaisen peltotien eteläpuolella, siitä noin 50 - 100 m päässä. Kyseinen peltoalue oli maastotöiden alkaessa mulloksella. Prospektoinnin perusteella sopiviksi päätellyiltä kohdilta kuorittiin peltomultaa koneellisesti noin 20 cm:n vahvuinen kerros, Kaikkiaan avattiin 516 neliömetrin laajuinen alue.

Koneellisen kaivun jälkeen kaivamista jatkettiin pistolapioilla. Lopuksi kaivausalueen pintamaata poistettiin tasakärkisillä lapioilla, joilla otettiin esiin lähtötaso, ts. kulttuurikerroksen ja kyntökerroksen vaihtumiskohta. Sellaisissa paikoissa, joissa tuli esiin kiveystä tai hiiltyneitä puurakenteita kaivamiseen käytettiin lastaa. Lähtötason jälkeen kaivamista jatkettiin 5 cm so. 1. tasoon, joka dokumentoitiin. Kaivettu maa-aines seulottiin käsiseuloilla, joiden verkon silmäkoko oli 10 mm.

Piirtämisessä käytettiin apuna pääasiassa piirustuskehikkoa, mutta tarpeen vaatiessa myös taittomittoja. Tasokartat piirrettiin maastossa mittakaavaan 1:25, puhtaaksi piirtämävaiheessa ne pienennettiin kokoon mk 1:50. Kaivausalue kuvattiin mv- ja diapositiivifilmille käyttäen kinofilmikameraa ja 50 mm optiikkaa.

Löydetyistä artefakteista merkittiin muistiin seuraavat tiedot: ruutu, koordinaatit (joistakin), löytökerros ja löytöpäivämäärä. Kaikki löydöt otettiin talteen, mutta resentejä löytöjä ei luetteloitu ja ne hävitettiin tutkimuksen jälkeen.

Yhden, kerrallaan kaivetun teoreettisen yksikön muodostivat ruutu ja kerros. Ruudulle, jonka kaikki sivut ovat suorat ja teoreettinen koko 2.00 x 2.00 m, annettiin tunnus sen lounaiskulman x- ja y-koordinaattien mukaan. Joissakin tapauksissa, tutkimusalueen reunoilla, yksikkö saattoi olla pienempi.

Taso 1.

Ruuduissa 496-500/422 (kartta 6) oli havaittavissa vähäisiä merkkejä ihmisen toiminnasta; nokimaata ja muutama pienehkö kivi. Kaivauskerroksen löytöaineisto - mm. hyvin säilyneet eläinten luut ja hampaat - viittaavat siihen, että ihmistoiminnan jälkeensä jättämät merkit tällä kohtaa olisi ajoitettavissa historialliselle ajalle. Mainittakoon kuitenkin, että ruudusta 499/422 on yksi saviastianpala ja ruudusta 496/424 pronssiastian reunapala.

Ruutujen 494-498/440-448 (kartta 5) alueelta paljastuivat selvät kiveykset ja niihin liittyvät kulttuurikerrokset. Kiveysten funktiosta sen paremmin kuin ajoituksestakaan ei nyt tehdyn kaivauksen perusteella voi sanoa mitään varmaa; niistähän otettiin esille vain pintaosa. Löytöaineiston perusteella ihminen lienee harjoittanut näillä kohdilla jonkinlaista toimintaa niin rautakaudella kuin historiallisella ajallakin. Merkille pantavaa on kuitenkin, että rautakautista esineistöä on enemmän kuin viereisissä ruuduissa; historiallisen ajan artefakteja on sen sijaan myös läheisten ruutujen alueella. Rautakautista esineistöä edustavat mm. kankiketjun nivel ja puolentusinaa saviastianpalaa.

Ruutujen 500-508/450 alueella (kartta 5) havaittiin selvä kiveys ja siihen liittyvät kulttuurikerrokset. Löytöjä näistä ruuduista ei juuri kertynyt, joten kiveyksen funktion ja iän selvittäminen vaatisi jatkotutkimuksia.

Ruuduissa 496/454-456 ja 494/456 (kartta 4) paljastui tiiviin oloinen kiveys ja siihen liittyvä kulttuurikerros. Ruuduista löytyi mm. ketjunktajan puolikas ja rautakaudentyypin keramiikkaa. Ruudusta 496/456 tuli myös historiallisen ajan keramiikkaa ja kuonaa sekä ruudusta 494/457 Ruotsinvallan aikainen kolikko (1 hr taaleri v:lta 1718).

Ruutujen 506-512/456-458 alueella (kartat 2 ja 4) osuttiin varsin selvärajaiseen kiveykseen ja kulttuurikerrokseen. Ajoitettavissa oleva esineistö, mm. keramiikka ja hevosenkengän katkelma, ovat peräisin myöhäiseltä historialliselta ajalta. Lisäksi hyvin säilyneet kotieläinten luut, rautanaulat ja peltomullasta ruoturajalta 506/460 löytynyt kolikko (v:lta 1719-1720) viittaavat selvästi historialliselle

ajalle. Näiden ohella mainittakoon, että kiveykseen liittyy osaksi palaneita, osaksi maatuneita puurakenteita. Tämän osittain tuhoutuneen muinaisjäännöksen funktion voinee päätellä löytyneestä rautakuonasta: mm. keskellä kiveystä oli litteähkö, halkaisijaltaan pääkopan suuruisen kuonakakku. Po. kiveys liittyy siis jokseenkin varmasti historiallisen ajan raudanvalmistukseen. On myös huomattava, että ruutujen alueelta ei löytynyt yhtään selvästi esihistorialliseksi ajoitettavaa artefaktia.

Ruuduissa 494-498/460-462 (kartta 4) tuli 1. tasossa esiin epämääräinen kulttuurimaa-alue (nokimaata, humusta) ja pienialainen kiveys ruudussa 496/462, jossa näkyi myös hiiltä. Enin osa löydöistä on hankalasti ajoitettavaa tavaraa - kuonaa, palanutta savea, piitä -, mutta onpa joukossa sellaisiakin, jotka voi ajoittaa. Myöhäiseltä historialliselta ajalta on ainakin liitupiipun varrenkatkelma ja keramiikkaa. Paikalta on myös rautakaudentyypin keramiikkaa ja lasimassahelmen puolikas; vm. tosin peltomullasta.

Ruutujen 484-490/456-462 (kartta 3) alueelta kaivettiin päivänvaloon melko laaja-alainen kulttuurimaa-alue. Siinä voitiin erottaa ainakin seitsemän enemmän tai vähemmän erillistä rakennetta, pääasiassa kiveyksiiä. Kiveyksissä ja niiden ympärillä todettu kulttuurimaa-aines sisälsi nokea, hiiltä ja humusta. Paikoin oli myös palanutta maata (silttiä) ja savea. Lisäksi oli havaittavissa hiiltynyttä ja maatunutta puuta. Kaiken kaikkiaan rakenteet olivat 1. tasossa varsinkin epämääräiset. Muutamia ajoitettavissa olevia artefaktit ovat historialliselta ajalta, lähinnä keramiikka ja rahat; vm. ovat vuosilta 1724 ja 1747. Mainittakoon näiden rahojen ohella pari muuta lanttia, jotka löytyivät peltomullasta melko läheltä nyt käsiteltävää ruudustoa. Ne ovat vuosilta 1720 (x 485, y 476) ja 1748 (x 475, y 466). Kaiken kaikkiaan vaikuttaa siltä, että esiin kaivetut rakenteet ovat myöhäiseltä historialliselta ajalta ja liittyvät mahdollisesti raudanvalmistukseen - paikaltahan on myös kuonaa ja tuluspiitä.

Koekaivausalueen (alue 1, 1. kerros) resentit löydöt ja ajoittamaton/historiallisen ajan massatavara (ks. myös liite 1)

Laji	Määrä (kpl)	Paino (g)
Rautaesineet (mm. rautanauloja)	16	195
Keramiikka (puna- ja kivisavik.)	11	119
Liitupiiput (pesän ja varr. katk.)	5	18
Pii	31	112
Luut ja hampaat (eläinten)	141	436
Palanut luu	2	6
Kuona	40	3774
Kuonaksi palanut savi	20	55
Palanut savi	50	147
Palanut savi/tiili	21	51
Muut (mm. musketin kuula)	3	44
	Yht.	296
		4771

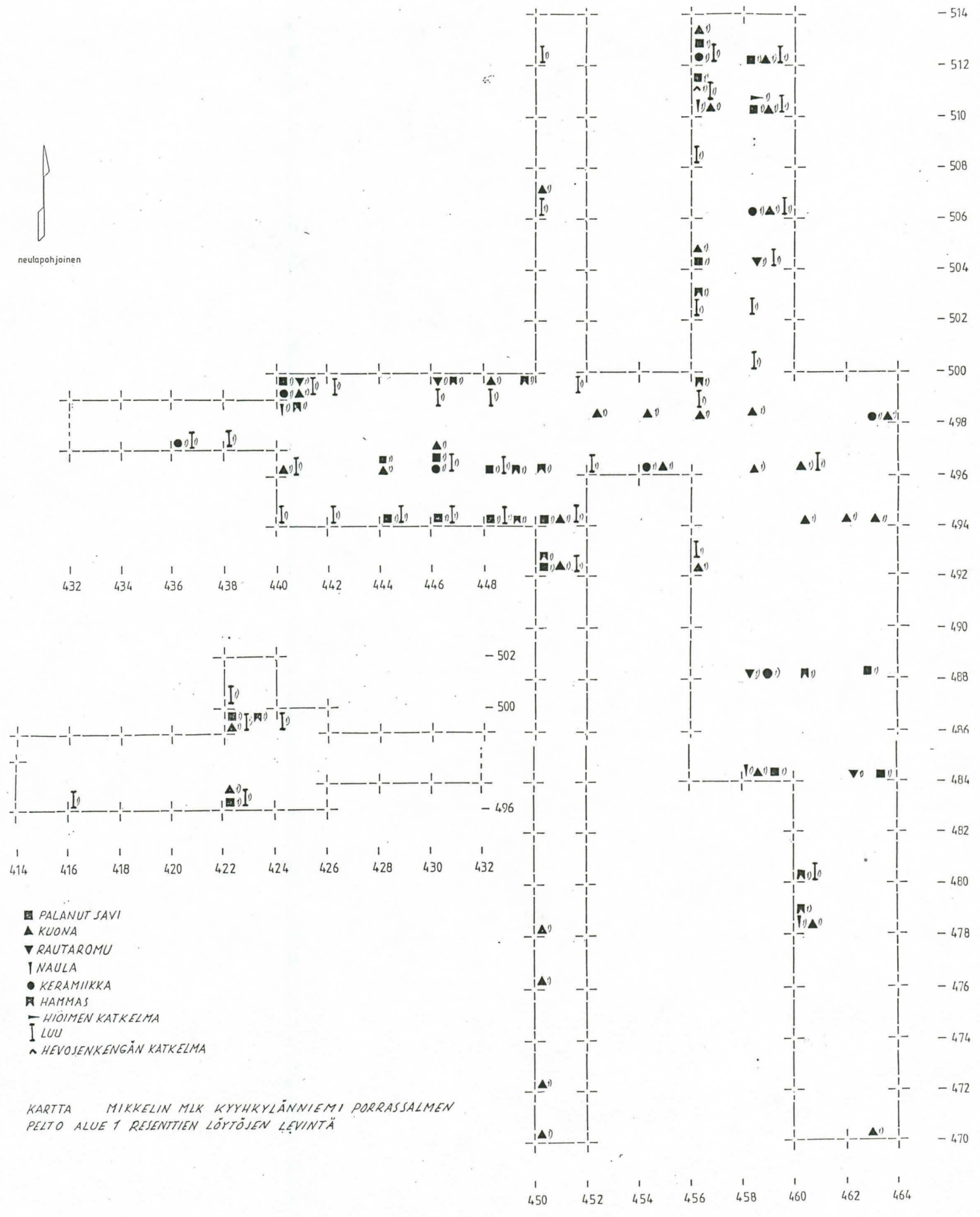
Koekaivausalueen (alue 1, 1. kerros) keramiikka

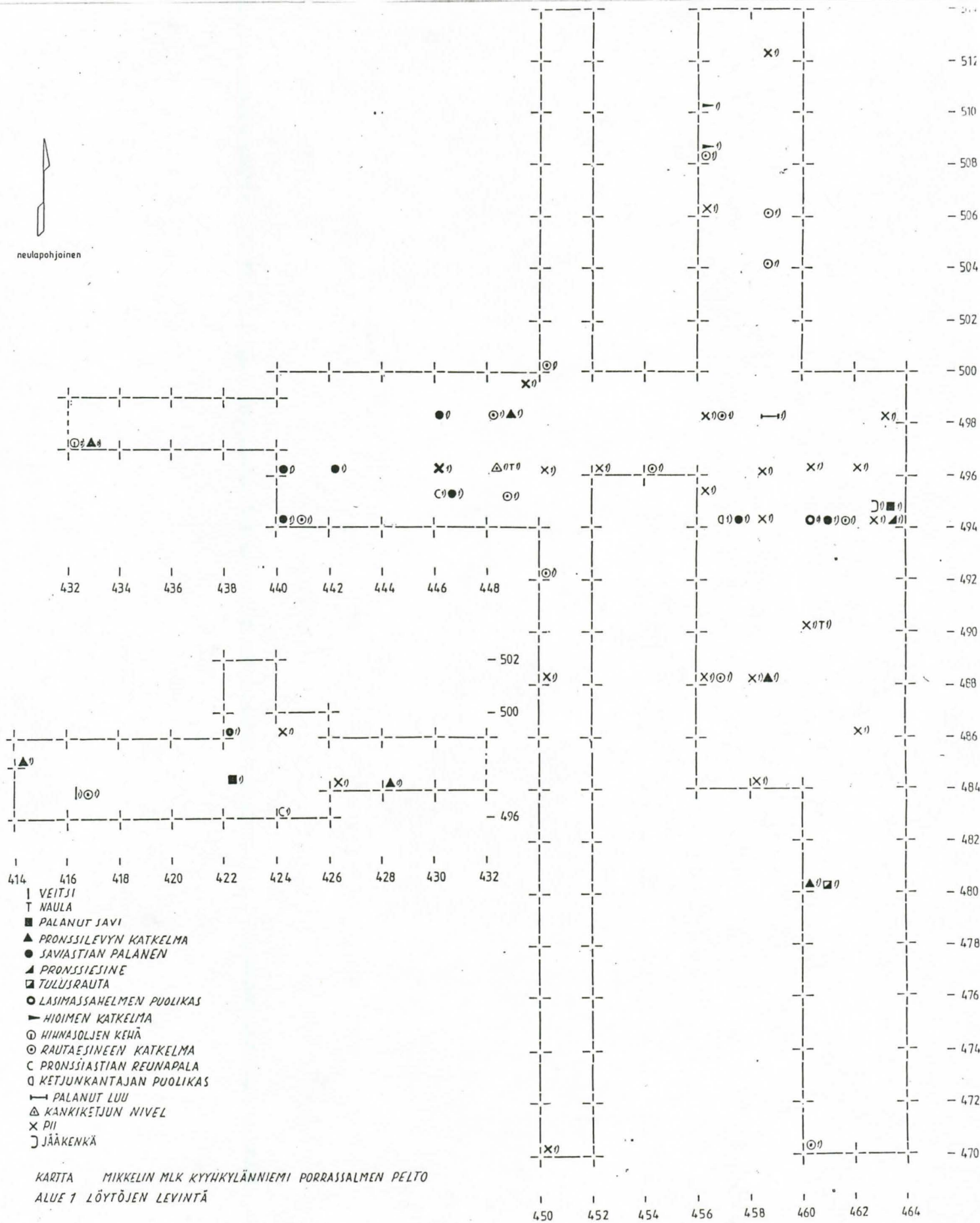
Laji	Määrä (kpl)	Paino (g)
Historiallisen ajan keramiikka	11	119
Rautakaudentyypin keramiikka (*)	9	41

(*) Vuoden 1990 pikaisen inventoinnin ja vuoden 1991 kenttätöiden tuloksena tutkimusalueelta on rautakaudentyypin keramiikkaa kaikkiaan 33 kpl ja 140 g.

neulapohjoinen

III Prospektointi alueella 2

Tutkimusalue 2 käsittää vain yhden erillisen alueen. Se "haravoitiin" järjestelmällisesti metallinilmaisimella ja lisäksi siellä tehtiin suurpiirteinen pintapoiminta. Kaikkiaan tutkittiin tällä tavalla noin 6000 neliömetrin laajuinen ala. Niille kohdin, joista saatiin eniten löytöjä, kaivettiin myöhemmässä vaiheessa koekuoppia mahdollisten kulttuurikerrosten ja/tai kiveysten löytämiseksi.

Peltomullasta löytyi yhteensä 142 pronssiartefaktia. Esineistä mainittakoon kaularenkaan katkelma, kaksi pronssihelaa, hihnanjakajan katkelma, pronssiniitti, 11 pronssiastian reunapalaa ja kaksi korvapalaa. Talteen saatiin myös 35 sulanutta pronssiartefaktia, joista kahdeksan on pisaramaisia; lopuista suurin osa on möykkymäisiä. Rautaesineistä kiintoisimpia ovat hevosen jääkengät (2 kpl).

Pintapoiminnalla löytyi puolentusinaa rautakaudentyypin saviastianpalaa sekä hieman kuonaa ja piitä.

Historiallisen ajan löytöaineistoa edustavat mm. kolme musketinkuulaa ja kaksi kuparikolikkoa; toinen on Ruotsinvallan (1633-44) ja toinen Venäjänvallan aikainen (1811).

Niille kohdin, joista löytyi eniten keramiikkaa ja pronssiartefaktia, kaivettiin 10 koekuoppaa. Kolmessa koekuopassa todettiin selvä kyntökerroksen alapuolinen kulttuurikerros; näistä kahdessa oli lisäksi kiveys, mikä viittaa ilmeisen rakenteen olemassaoloon. Kolmessa koekuopassa sekoittunut kerros oli selvästi normaalia kyntökerrosta paksumpi, mikä viittaa mahdollisen kulttuurikerroksen olemassaoloon, vaikka sitä ei kyntökerroksesta kyettykään erottamaan. (Ks. koekuoppaluettelo ja kartat)

III.1 KOEKUOPPALUETTELO

Tutkimusalue 2

Nro	Koordinaatti x/y	Kuopan syvyys cm	Kyntö- kerros cm	Kultt.- kerros cm	Hiesu cm	Huomautuksia
1	605/421	47	35	8	2	
2	590/426	60			20	Sek. krs 40 cm
3	595/426	48			5	Sek. krs 43 cm
4	600/426	65			20	Sek. krs 45 cm
5	605/426	58	35	19	4	Kultt.krs:ssa hiiltä ja kiveys
6	610/426	58	36	7	15	Kultt.krs läik- kinä
7	615/426	54	35	17	2	
8	620/426	45	35	-	10	
9	605/429	74	35	36	3	Kultt.krs:ssa kiveys
10	605/434	43	36	-	7	

k) Koekuopat 2-6, 9: Kolmessa koekuopassa oli havaittavissa kyntökerroksen alapuolinen kulttuurikerros, joka oli paksuudeltaan 7-36 cm; näistä kahdessa todettiin maansisäiseen rakenteeseen viittaava kiveys (yhdessä oli lisäksi hiiltä). Näiden ohella oli kolmessa koekuopassa normaalia paksumpi sekoittunut kerros, 40-45 cm (normaali kyntösyvyys on nykyisin enintään 30-35 cm). Kulttuurikerrokset ja kiveykset ovat alueella, josta tutkimuksen aikana löydettiin eniten pronssiartefakteja, mm. nuoremman rautakauden esineistöä ja sulanutta, pisanamuotoista pronssiainesta; nähtävästi kysymyksessä ovat pronssinvalantaan liittyvät jäännökset.

IV YHTEENVETO JA TULKINTA

Mikkelin maalaiskunnan Kyyhkylänniemessä, Porrassalmen peltoalueella tehdyssä arkeologisessa maastotutkimuksessa löytyi merkkejä useista muinaisjäänöksistä (vrt. kartta 0). Suurin osa on sellaisia, joiden iästä tai luonteesta ei nyt tehdyn tutkimuksen perusteella voi sanoa kovinkaan paljon. Yleistä osviittaa on kuitenkin mahdollista saada käytettävissä olevasta karttamateriaalista ja löytöaineistosta sekä aikaisemmista arkeologisista tutkimuksista. Joidenkin kohteiden osalta on mahdollista esittää myös hieman tarkempia arvioita niiden iästä ja funktiosta.

IV.1 Tutkimusalue 1

Tutkimusalueen 1 koekaivausalueella ja sen välittömässä ympäristössä oli erotettavissa ainakin kaksi iältään ja funktioltaan erilaista muinaisjäänöstä. Näistä nuorempi, joka on todennäköisesti raudanvalmistuspaikka, voidaan alustavasti ajoittaa 1700-luvulle. Ajoitukselle antaa suuntaa vuoden 1831 isojakokartta, jolle alue on merkitty pelloksi. Samaan suuntaan - siis mainittua vuotta varhaisempaan ajankohtaan - viittaavat myös kivisavi- ja punasavikeramiikka sekä liitupiipun katkelmat. Kaikki kaivausalueelta ja sen vierestä löydetty kuusi kolkkoa on Pekka Sarvas ajoittanut 1700-luvun alkupuoliskolle (vuosille 1718, 1719-20, 1720, 1724, 1747, 1748).

Vanhempi todettavissa ollut ajallinen kerrostuma koekaivausalueella ja sen ympäristössä ajoittuu nuoremmalle rautakaudelle. Esineistö on vielä konservoinnissa ja varsinaisen esineanalyysi vasta tekeillä, mutta muutamien esineiden avulla voidaan jo tehdä alustava ajoitus. Kankiketjun nivelosien (KM 26595:10, 103), hevosenkenkäsöljen (KM 26595:17), rannerenkaan katkelman (KM 26595:65) ja Otto-Adelheid -penningin (KM 92016:16) perusteella paikalla saattaa olla viikinki - ristiretkiaikainen muinaisjäänös.

Koekaivausalueesta 35 - 60 m pohjoiseen tutkitulta peltolohkolta löytyi lisää merkkejä ihmisen toiminnasta rautakaudella. Tämänkin lohkon esineistö ajoittuu nuoremmalle rautakaudelle. Ainakin muutamat esineet, mm. metallipunnus (KM 26595:24) ja miekanväistimen puolikkaan

katkelma (KM 26595:54), näyttäisivät olevan peräisin merovinki - ristiretkiajalta.

Koekuopituksen perusteella laadituista kulttuurimaa-alueista ainakin yksi (kirjaintunnuksella b, ks. yleiskartta 0) näyttäisi ajoittuvan varsin myöhäiselle historialliselle ajalle. Muiden iästä tai luonluonta ei nyt tehdyn maastaselvityksen perusteella voi sanoa kovinkaan paljon.

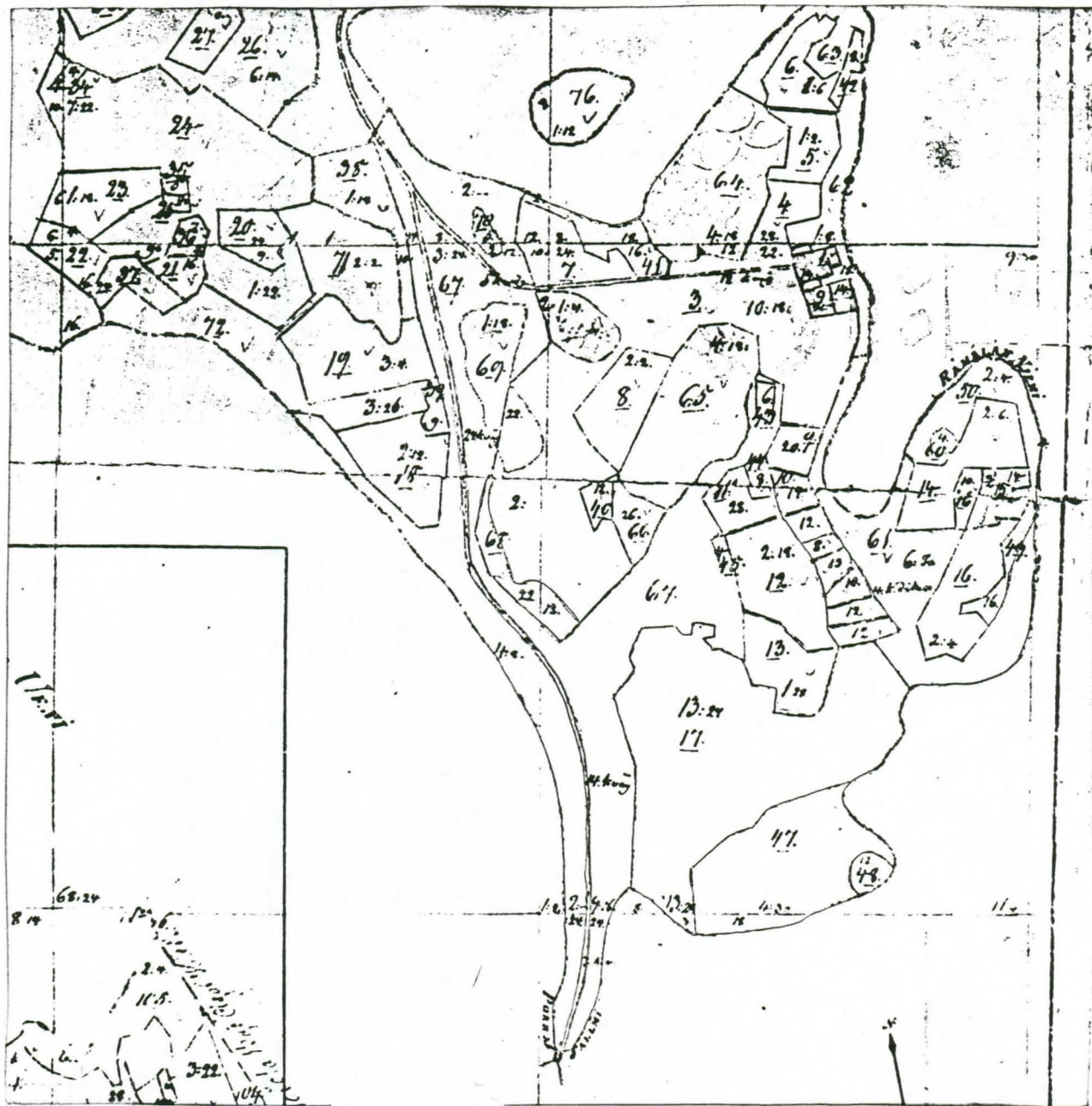
Kahta kulttuurimaa-aluetta (kirjaintunnuksilla d ja e) voi kuitenkin pitää sikäli kiinnostavina, että ne ovat melko lähellä Leppäahon tutkimaa rauniota nro 6.

Myös kaikkein eteläisin kulttuurimaa-alue (kirjaintunnuksella i) vaikuttaa mielenkiintoiselta; se on melko laaja-alainen, kulttuurikerrokset ovat varsin vahvat, ja paikalla on maansisäistä kiveystä. Lisäksi sen sijainti lähellä nykyistä kosteikko-niittyaluetta (entistä ranta-aluetta) kiinnittää huomiota. Paikalta on pintalöytönä rautakaudentyypin keramiikkaa.

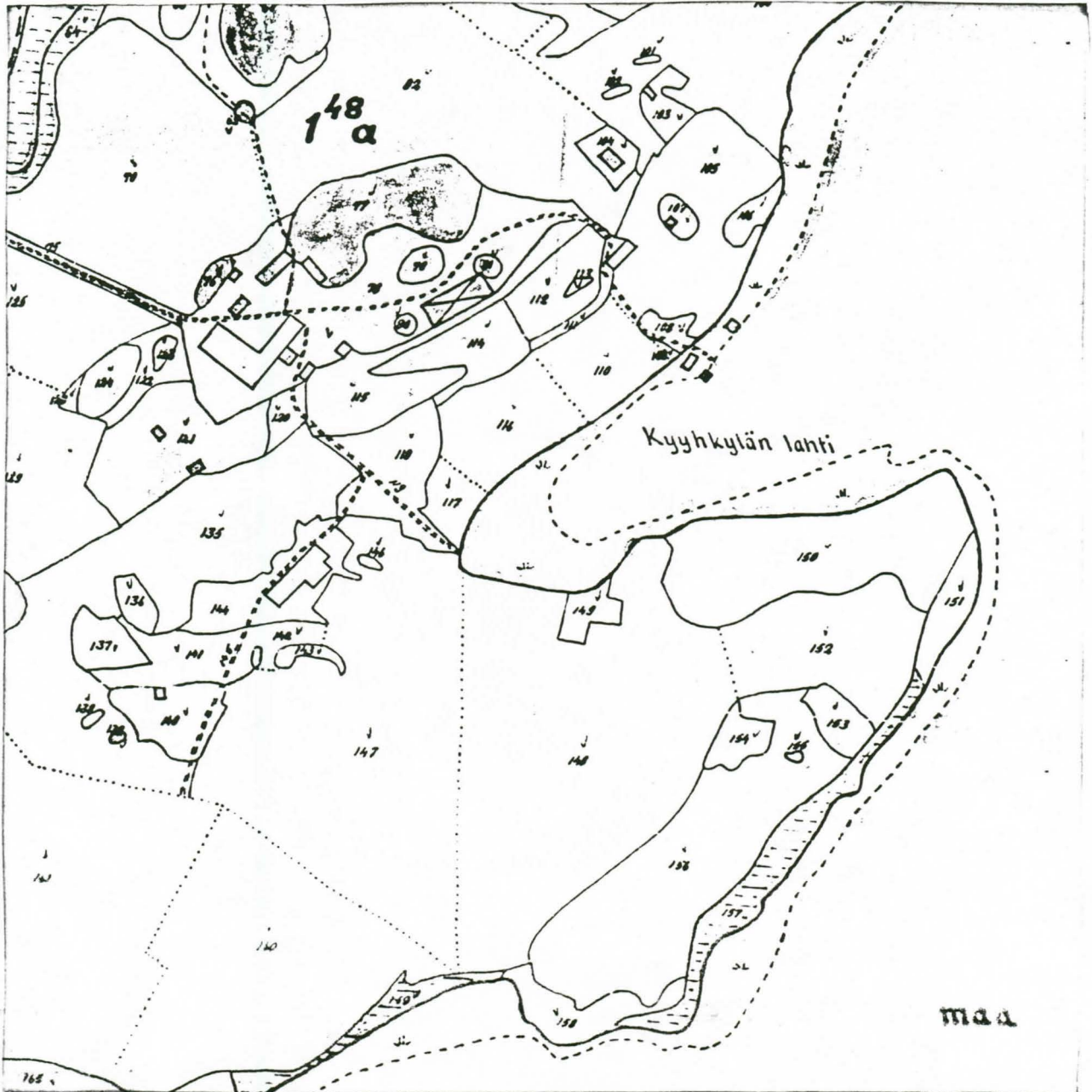
IV.2 Tutkimusalue 2

Alueelta löytyi runsaasti pronssiartefakteja. Valtaosaa niistä ei voi ajoittaa, mutta muutamista esineistä on mahdollista saada ajoitukselle suuntaa. Mm. kaularenkaan katkelman (KM 26595:219) ja hihnanjakajan katkelman (KM 26595:224) perusteella vaikuttaa siltä, että esineistö on nuoremmalta rautakaudelta. Myös rautakaudentyypin keramiikka, jota paikalta löydettiin, viittaa samalle ajanjaksolle. Mainittakoon, että alueelta on myös historiallisen ajan aineistoa: mm. kolikot vuosilta 1633-44 ja 1811. Historiallisen ajan esineitä löytyi täältä kuitenkin vähemmän kuin tutkimusalueen 1 koekaivausalueen liepeiltä.

Koekuoppien seinämissä todetut kulttuurikerrokset ja kiveykset merkinnevät, että paikalla on kiinteä muinaisjäännös. Merkille pantavaa on, että kulttuurimaa-alue (kirjaintunnuksella l) on nimenomaan sillä kohtaa, mistä on eniten pronssiartefakteja.

(Isojakokartta - Charta öfver Kynkylännemi och Anniannemi No 1 ägår. St Michels socken savolax, Öfredels Härad och Kymmenegårds Län, afstucken år 1831) (ote)

(Tiluskartta - Kyyhkylä, RNo 1:48, Kyyhkylänniemi,
Mikkelin mlk, Mikkelin lääni, v. 1922 toimitettu
mittaus. Karttaa täydennetty v. 1972. TNo 50999)
(Ote)
(Mk 1:4000)

Tämän alueen osalta on erityisesti runsas pronssiartefaktien määrä - mm. kierrettyä pronssilevyä, sulaneita möykkymäisiä ja pisaramaisia kappaleita - pohtimisen arvoinen seikka. Ainakin pisaramaiset kappaleet lienevät syntyneet pronssinvalannan yhteydessä. Esineiden katkelmat puolestaan saattavat olla "uusiokäyttöön" otettua raaka-ainetta.

Edellä esitetyn perusteella voidaan esittää, että alueella on pronssinvalantapaikka. Esineistön perusteella se on joko viikinki-ristiretkiaikainen tai sitä nuorempi; tokihan on nimittäin otettava huomioon mahdollisuus, että rautakautiset esineet on voitu kaivaa maan povesta vaikkapa 1600-luvulla ja valaa uudestaan. Ajoituskysymyksen selvittäminen vaatiikin huolellista esine- ja materiaalianalyysiä sekä kaivaustutkimuksia.

Arkeologisen ja historiallisen lähdeaineiston valossa näyttää mahdolliselta, että ihminen on toiminut ja asunut Kyyhkylänniemen alueella yhtäjaksoisesti nuoremmalta rautakaudelta aina nykypäivään saakka. Moninaiset toiminnot ovat pitkän ajanjakson kuluessa jättäneet sekä maanpinnalle että maaperään omat jälkensä. Tämän takia ajalliset kerrostumat ja toiminnalliset/rakenteelliset jäännökset ovatkin monin paikoin iloisessa sekamelskassa, mikä vaikeuttaa muinaistutkijoiden työtä melkoisesti.

Ensimmäiset kaivaukset Kyyhkylänniemessä tehtiin vuosina 1937-38, kun kivikoita raivatessa löytyi sattumalta rautakautista esineistöä. J. Leppäahon tutkimista kuudesta raunioista osa on tulkittu uhriröykkiöiksi ja osa hautaraunioiksi. Lisäksi Kyyhkylänniemestä on saatu maallikkolöytönä soikea kupurasolki (KM 21460) Porrassalmen peltoalueelta. Näiden ohella M. Huurre löysi tarkastusmatkallaan rautakaudentyypin keramiikkaa Porrassalmen pellolta.

Vuosina 1990-91 tehtyjen maastotöiden aikana on saatu lisää merkkejä rautakautisista muinaisjäännöksistä.

Varastolöytöinä Suur-Savon museon kätköistä putkahti ilmoille kaksi pronssista rannerengasta (KM 26914), jotka on löydetty Kyyhkylän pellostä. Tarkemmasta löytöpaikasta ei valitettavasti ole tietoa.

Vuonna 1990 tehdyissä maastotutkimuksissa osuttiin Vanha-Kyyhkylän puolella rautakautiseen muinaisjäännökseen, joka v. 1991 tehdyn kaivauksen perusteella vaikuttaa lähinnä polttokenttäkalmistolta. Mainitusta kohteesta noin 30 m koilliseen löydettiin v. 1990 merkkejä nuoremman rautakauden muinaisjäännöksestä, joka näyttää varsin pahoin tuhoutuneen myöhemmän maankäytön yhteydessä. Ei ole poissuljettu mahdollisuus, etteikö se olisi osa em. polttokenttäkalmistoa, jonka laajuutta ei toistaiseksi olla saatu selville.

Kuten tässä raportissa jo edempänä on mainittu, löydettiin Porrassalmen peltoalueella v. 1991 tehdyissä tutkimuksissa runsaasti rautakautista esineistöä. Pelkästään pronssiartefakteja on yhteensä lähes kilo (942 g). Osa näistä (552 g) on nähtävästi peräisin pronssinvalantapainalta (alue 2) - ainakin sekundaarisesti.

Mistä alueen 1 rautakautinen esineistö sitten mahtanee kertoa? Rautakautisilta asuinpaikoilta ei yleensä löydetä kovinkaan runsaasti arvokkaita esineitä, joten mahtaisivatko ko. löydöt olla peräisin kalmistosta? Osa pronssikoruista on ollut tulessa, osa ei liene ollut tulta lähelläkään, joten olisivatko jotkut esineet polttohaudoista ja jotkut ruumishaudoista? Mikäli esineet ovat peräisin kalmistosta, onko kalmisto (ollut) koekaivausalueen haminoilla? Mahdollistahan on, että kalmisto olisi (osittain) tuhoutunut historiallisella ajalla paikalle tehdyn raudanvalmistuspaikan tieltä. Toinen mahdollisuus on, että korut on ryöstetty haudoista ja joutuneet sittemmin po. paikalle. Myös muita mahdollisuuksia on pohdittava, mutta vastausten saaminen kysymyksiin edellyttää jatkotutkimuksia.

Kaiken kaikkiaan voi sanoa, että Kyyhkylänniemi on muinaistieteellisesti poikkeuksellisen runsaslöytöinen ja kiinnostava alue. Toistaiseksi tehtyjen, jokseenkin suppeiden maastotutkimusten tuottamia tuloksia voikin pitää varsin merkittävinä. Alueella olisi aiheellista jatkaa kenttätöitä, koska on mahdollista, että kaikkia muinaisjäännöksiä ei olla vielä löydetty.

Kyyhkylänniemen sijainti Mikkelin kaupungin läheisyydessä yleisesti ja Kyyhkylän kuntoutussairaalan rakennushankkeet erityisesti aiheuttavat

alueella maankäyttöpaineita. Nyt tunnetut muinaisjäännökset ja alueen erityisluonne tulisi ottaa huomioon, mikäli Kyyhkylänniemeen tulevaisuudessa suunnitellaan uusia teitä tai rakennuksia.

IV.3 Huomautus:

Tätä raporttia kirjoitettaessa on tullut esille, että Kyyhkylän kuntoutussairaalan eteläpuolisen peltoalueen pohjoislohkolle on suunnitella uusi lämpökeskus. Kävimme paikalla Mikkelin energialaitoksen edustajan Jukka Pöyryn kanssa syksyllä 1991. Maastokäynnin yhteydessä kävi ilmi, että lämpökeskus tulisi rakennettavaksi varsin lähelle rautakautisia löytöpaikkoja (ks. yleiskartta nro 0): Leppäahon v. 1937-38 tutkimat (entistämättömät) rauniot nro 2 ja 3 (lämpökeskuksen etäisyys niihin noin 20 m); paikka, josta M. Huurre on tarkastusmatkallaan löytänyt rautakaudentyypin keramiikkaa (etäisyys noin 20 m); v. 1991 löytynyt pronssinvalantapaikka (etäisyys noin 60 m).

Koska lämpökeskus tulisi rakennettavaksi lähelle tunnettuja rautakautisia muinaisjäännöksiä ja löytöpaikkoja, olisi käsitykseni mukaan aiheellista pohtia mahdollisen arkeologisen tutkimuksen suorittamista ennen rakennustöiden aloittamista. Tätä nimenomaista aluetta ei ole tutkittu arkeologisesti. Alue on nykyisin peltoa, minkä vuoksi maanpäällisiä merkkejä mahdollisesta muinaisjäännöksestä on vaikea havaita - mikäli niitä ylipäänsä on.

Mikkelissä 16.11.1992

Hannu Poutiainen

92016: 1	Ruotsi	Kristiina	kuusinainen 1633-1644 vsl. epäs.	SM 119-130	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 10 alue 2 ruutu krs	x=6836 44 y=515 46 z=n. 90
92016: 2	Ruotsi	Kaarle XI	2 äyriä 1665	SM 209c	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 6 alue 1 ruutu 562/469 krs pinta	
92016: 3	Ruotsi	Kaarle XI	1/6 äyriä 1676	SM 366	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 11 alue 2 ruutu krs löyt. Peter Ruhso	x=6836 44 y=515 46 z=n. 90
92016: 4	Ruotsi	Kaarle XII	1 hr.taaleri 1718 "Iupiter"	SM 217a	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 2 alue 1 ruutu 494/457 krs	z=260
92016: 5	Ruotsi	Ulrika Eleonora	1 kr.äyri 1720	SM 25a	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 12 alue 2 ruutu krs löyt. Peter Ruhso	x=6836 y=515 z=80-85
92016: 6	Ruotsi	Ulrika Eleonora	1 kr.äyri 1720	SM 25 (b?)	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 7 alue 1 ruutu 485/476 krs pinta	

92016: 7	Ruotsi	Ulrika Eleonora	1 kr.äyri 1719-1720 vsl. epäs.		Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 4 alue 1 ruutu 506/460 krs pinta	
92016: 8	Ruotsi	Fredrik I	1 hr.äyri 1747	SM 335	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 3 alue 1 ruutu 484/460 krs 1	
92016: 9	Ruotsi	Fredrik I	1 hr.äyri 1748	SM 336	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 5 alue 1 ruutu 475/466 krs pinta	
92016: 10	Ruotsi	Fredrik I	1 kr.äyri 1724	SM 346b	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 1 alue 1 ruutu 484/456 krs 1	
92016: 11	Ruotsi	Fredrik I	1 kr.äyri 1724-1726 vsl. epäs.	SM 346-348	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 8 alue ruutu ? krs pinta	
92016: 12	Ruotsi	Fredrik I	1 kr.äyri 1724 erittäin kulunut, vsl. määritetty vaakunakilven leveyden perusteella	SM 346a	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 12 alue 2 ruutu krs löyt. Peter Ruhso	x=6836 44 y=515 46 z=90

92016: 13	Ruotsi	Adolf Fredrik	2 hr.äyriä 1760	SM 169	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 15 alue 2 ruutu krs löyt. Peter Ruhso	x=6836 y=515 z=80-85
92016: 14	Venäjä	Aleksanteri I	2 kopeekkaa 1811 Pietari raham. PS	Brekke 266	Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 9 alue 2 ruutu 577/456 krs pinta	
92016: 15	Ruotsi?		1 kr.äyri? 1719- ? täysin kuvattomaksi syöpynyt AE-raha		Porrassalmen pelto 1991 l.n:o 13 alue ruutu krs löyt. Peter Ruhso	x=6836 44 y=515 46 z=90

MIKKELIN MLK KYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO
 RESENTIT LÖYDÖT (ei luetteloitu)

Löydön laji	X/Y	Krs	Kpl	Paino g
Rautamöykky	506/460	Pinta	2	12
Metallinappi	489/476	""	1	4
Rautamöykky	-/-	""	1	37
Palanut savi	-/-	""	Useita	36
Kuonaksi palanut savi	-/-	""	6	31
Luu	496/416	1	1	4
Palanut savi	496/422	1	1	1
Kuonaksi palanut savi	496/422	1	5	30
Luu	496/422	1	3	7
Luu	497/422	1	4	4
Palanut savi/tiili	499/422	1	2	5
Kuonaksi palanut savi	499/422	1	10	56
Luu	499/422	1	Useita	57
Hammass	499/422	1	3	9
Luu	500/422	1	7	13
Luu	499/424	1	2	10
Keramiikka (punasavi; kelt. valk. ja rusk. lasitus)	497/436	1	1	29
Luu	497/436	1	3	21
Luu	497/438	1	1	7
Rautanaula	498/438	1	1	10
Keramiikka (punasavi)	498/438	1	1	2
Palanut savi	498/438	1	1	2
Luu	494/440	1	1	8
Kuonaksi palanut savi	496/440	1	1	3
Luu	496/440	1	8	18
Rautaesineen katkelma	498/440	1	1	1
Kuonaksi palanutta savea	498/440	1	1	4
Luu	498/440	1	3	5
Hammass	498/440	1	1	4
Luu	498/442	1	1	2

(Liite 2, s. 2)

Löydön laji	X/Y	Krs	Kpl	Paino g
Luu	498/442	1	1	5
Palanut savi	494/444	1	1	7
Luu	494/444	1	3	12
Kuonaksi palanut savi	496/444	1	1	6
Palanut savi/tiili	496/444	1	1	2
Palanut savi/tiili	494/446	1	3	10
Luu	494/446	1	3	6
Keramiikka (punasavi, reuna prof.)	496/446	1	1	3
Palanut savi	496/446	1	1	2
Kuonaksi palanut savi	496/446	1	4	20
Luu	496/446	1	6	16
Rautamöykkyjä	498/446	1	3	7
Luu	498/446	1	1	1
Hammas	498/446	1	2	2
Palanut savi	494/448	1	Useita	58
Luu	494/448	1	2	13
Hammas	494/448	1	1	5
Palanut savi	496/448	1	8	20
Luu	496/448	1	9	32
Hammas	496/448	1	1	1
Kuonaa (huokoista)	498/448	1	2	5
Luu	498/448	1	5	8
Kuona	499/449	1	4	18
Hammas	499/449	1	1	1
Kuona	470/450	1	1	8
Kuonaksi palanut savi	472/450	1	2	6
Kuonaksi palanut savi	476/450	1	2	2
Kuonaksi palanut savi	478/450	1	2	17
Palanut savi	492/450	1	5	20
Kuona	492/450	1	1	52
Luu	492/450	1	2	7
Hammas	492/450	1	2	2

Löydön laji	X/Y	Krs	Kpl	Paino g
Palanut savi	494/450	1	13	28
Kuona	494/450	1	2	43
Luu	494/450	1	1	4
Hamma	496/450	1	1	3
Luu	506/450	1	3	12
Kuonaksi palanut savi	507/450	1	1	36
Luu	497/451	1	1	2
Hamma	497/451	1	1	3
Luu	512/451	1	1	2
Luu	496/452	1	5	19
Kuonaksi palanut savi	498/452	1	1	2
Kuona (mustaa)	498/454	1	1	4
Keramiikkaa (sisäpinta lasitettu, reunapala)	496/455	1	1	6
Kuona	496/455	1	1	146
Kuona	492/456	1	2	38
Luu	492/456	1	2	5
Kuonaksi palanut savi	498/456	1	2	3
Luu	498/456	1	3	5
Hamma	498/456	1	1	1
Luu	502/456	1	2	16

(Liite 3)

MIKKELIN MLK KYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

Diapositiiviluettelo

Kuvat P. Maaranen 1991

Dia	Aihe
25581	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 470-482/460-462, 484-498/456-462. Pohjoisesta.
25582	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 470-482/460-462, 484-496/456-462. Pohjoisesta.
25583	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 470-496/460-462. Pohjoisesta.
25584	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 488-494/458-462. Lännestä.
25585	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 494-498/440-448. Lännestä.
25586	Kaivausalue 1, taso 1, ruudut 500-512/450. Etelästä.

MIKKELIN MLK KYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

Kuva- ja negatiiviluettelo

Kuva	Neg.	Aihe
1	18859	Mikkeli, Kyyhkylä, Porrassalmi. Röykkiö IV ennen turpeiden poistamista. Suunta etelä. Valok. J. Lep-päaho 1937.
2	18860	Mikkeli, Kyyhkylä, Porrassalmi. Röykkiö IV turpeista paljastettuna. Suunta etelä - kaakko. Valok. J. Lep-päaho 1937.
3	90201	Kaivausalue 1. Yleiskuva Kyyhkylän kuntoutussairaalan suuntaan. Idästä. Valok. P. Maaranen 1991.

MIKKELIN MLK KYYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

Karttaluettelo (kaivauskartat)

Nro	Kartan aihe
00	Vanha-Kyyhkylä ja Porrassalmen pelto, yleiskartta 1:2000
0	Porrassalmen pelto, yleiskartta 1:1000
1	Porrassalmen pelto, pronssilevintäkartta 1:500
2	Kaivausalue 1, ruudut 506-510/456-458, taso 1, yksityiskohtakartta 1:25
3	Kaivausalue 1, ruudut 470-492/456-464, taso 1, tasokartta 1:50
4	Kaivausalue 1, ruudut 492-514/452-464, taso 1, tasokartta 1:50
5	Kaivausalue 1, ruudut 494-514/440-452, taso 1, tasokartta 1:50
6	Kaivausalue 1, ruudut 496-502/414-440, taso 1, tasokartta 1:50
7	Kaivausalue 1, pintavaaituskartta 1:200
8	Kaivausalue 1 ja koekuopat, 1:500
9	Kaivausalue 1, lähtötasovaaituskartta 1:100

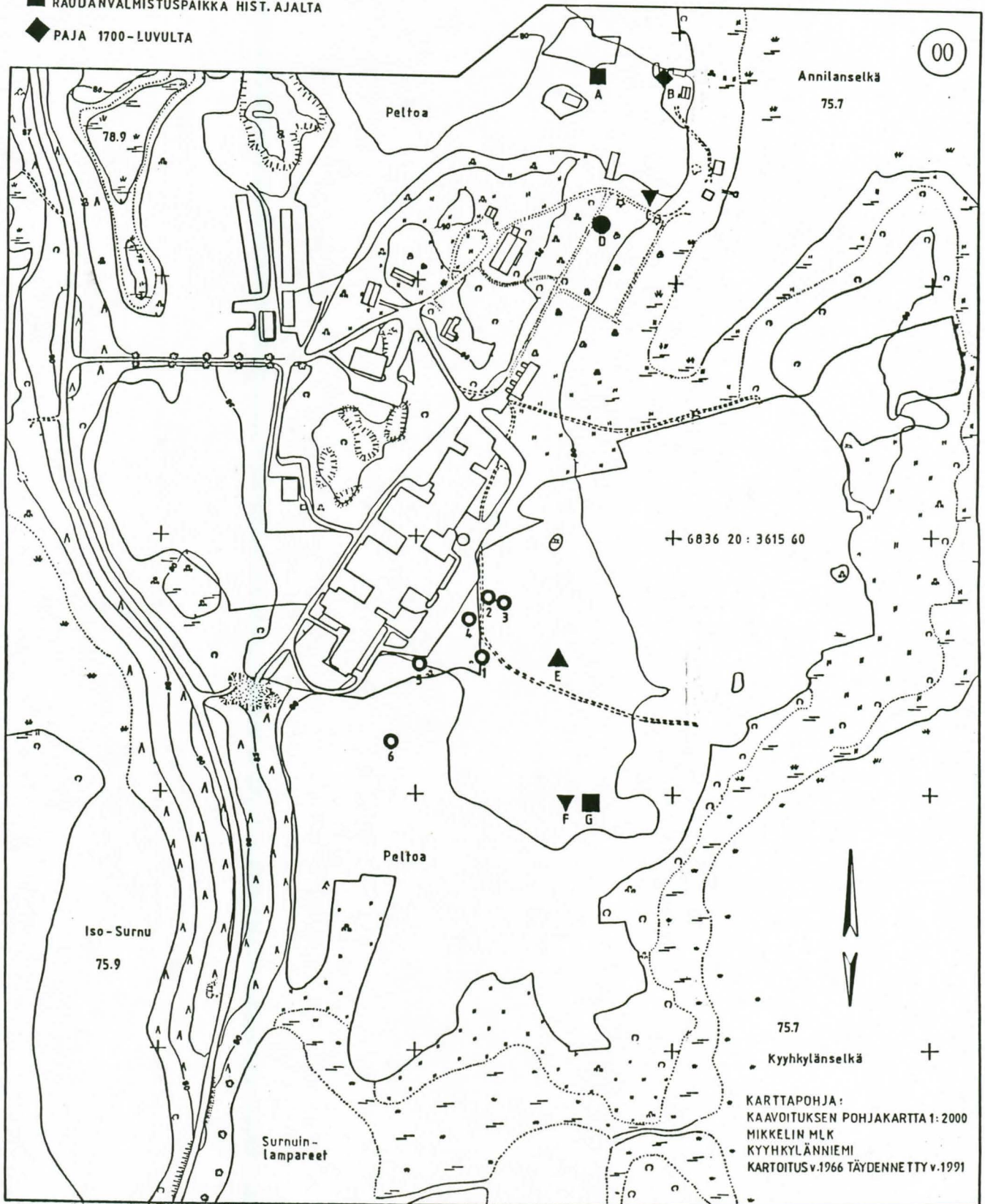
MIKKELIN MLK KYYHKYLÄNNIEMI VANHA-KYYYHKYLÄ JA PORRASSALMEN PELTO

H.Poutiainen 1990-1991

Yleiskartta

Mk 1:2000 100 m

- V.1937-38 TUTKIMUKSET: ○ LEPPÄAHON TUTKIMA RAUNIO
- V.1990-91 TUTKIMUKSET: ● POLTTOKALMISTO ▲ PRONSSINVALANTAPAIKKA
- ▼ RAUTAKAUTINEN MUINAISJÄÄNNÖS
- RAUDANVALMISTUSPAIKKA HIST. AJALTA
- ◆ PAJA 1700-LUVULTA

KARTTAPOHJA:
 KAAVOITUKSEN POHJAKARTTA 1:2000
 MIKKELIN MLK
 KYYYHKYLÄNNIEMI
 KARTOITUS v.1966 TÄYDENNETTY v.1991

MIKKELIN MLK KYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

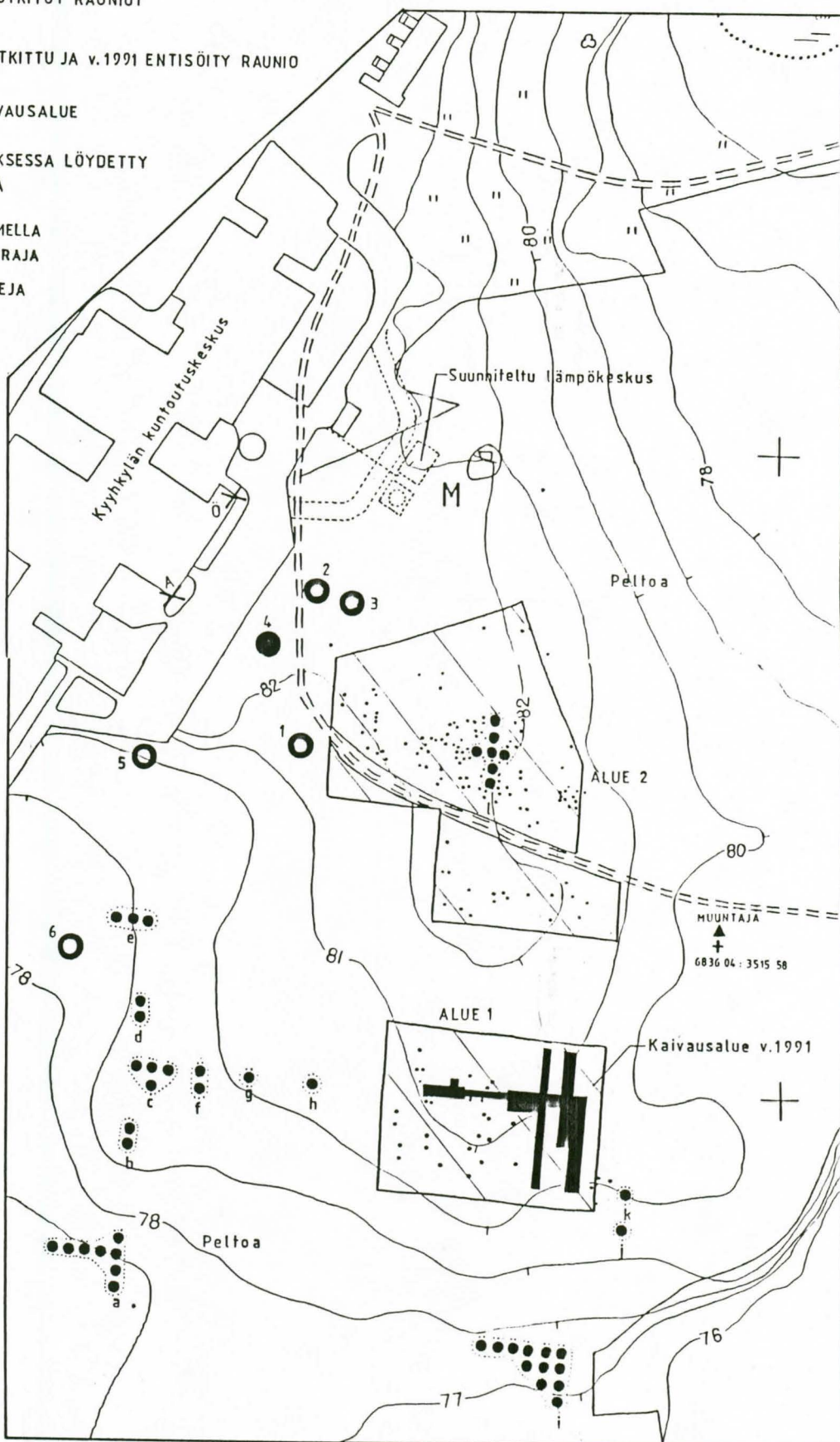
①

H. POUTIAINEN 1991

YLEISKARTTA

HK 1:1000 50M

- 5 v. 1937-38 TUTKITUT RAUNIOT
- 4 v. 1937-38 TUTKITTU JA v.1991 ENTISÖITY RAUNIO
- ⊥ v.1991 KAIVUSALUE
- M v.1982 TARKASTUKSESSA LÖYDETTY RTK. KERAMIKKAA
- ▭ METALLINILMAISIMELLA TUTKITUN ALUEEN RAJA
- ⋯ PRONSSIARTEFAKTEJA
- KULTTUURIKERROS KOEKUOPASSA
- X KAIVUSALUEEN KIINTOPISTE
- KULTTUURIMAA-ALUE

KARTTAOHJAI
 KAAVOITUKSEN POHJAKARTTA 1:2000
 MIKKELIN MLK
 KYHKYLÄNNIEMI
 KARTOITUS v.1966 TÄYDENNETTY v.1991

MIKKELIN MLK

KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Pronssilevintäkartta

Mk 1:500 10 m

Piirt. T. Kirkinen

neulapohjoinen

- x pronssi peltomullasta
- * 2 pronssia -"-
- 3 -useampi pronssi -"-
- ⊙ pronssi tasosta 1
- r raha peltomullasta
- ⊕ raha tasosta 1
- /- tutkivan alueen raja

- ①
- 685
- 675
- 665
- 655
- 645
- 635
- 625
- 615
- 605
- 595
- 585
- 575
- 565
- 555
- 545
- 535
- 525
- 515
- 505
- 495
- 485
- 475
- 465
- 455
- 445
- 435

- x
- | 325
- | 335
- | 345
- | 355
- | 365
- | 375
- | 385
- | 395
- | 405
- | 415
- | 425
- | 435
- | 445
- | 455
- | 465
- | 475

MIKKELIN MLK

KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

②

H. Poutiainen 1991

Alue 1

Yksityiskohtakartta

Ruudut x= 506 - 510
y= 456 - 458

Taso 1

Mk 1:25 1 m

Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

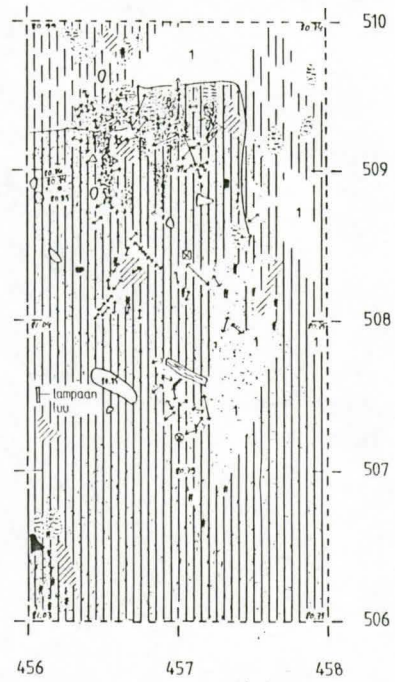
Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. T. Kirkinen

neulapohjoinen

	humus
	sekoittunut humus
	siltti
	palanut maa
	nokimaa
	hiiltä
	puu
	lahennut puu
	hiiltynyt puu
	hiiltä; puun syiden suunta
	rautakuona
	tuohi
	kalan suomu
	kivi

MIKKELIN MLK
 KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Alue 1

Ruudut x= 470-492
 y= 456-464

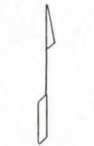
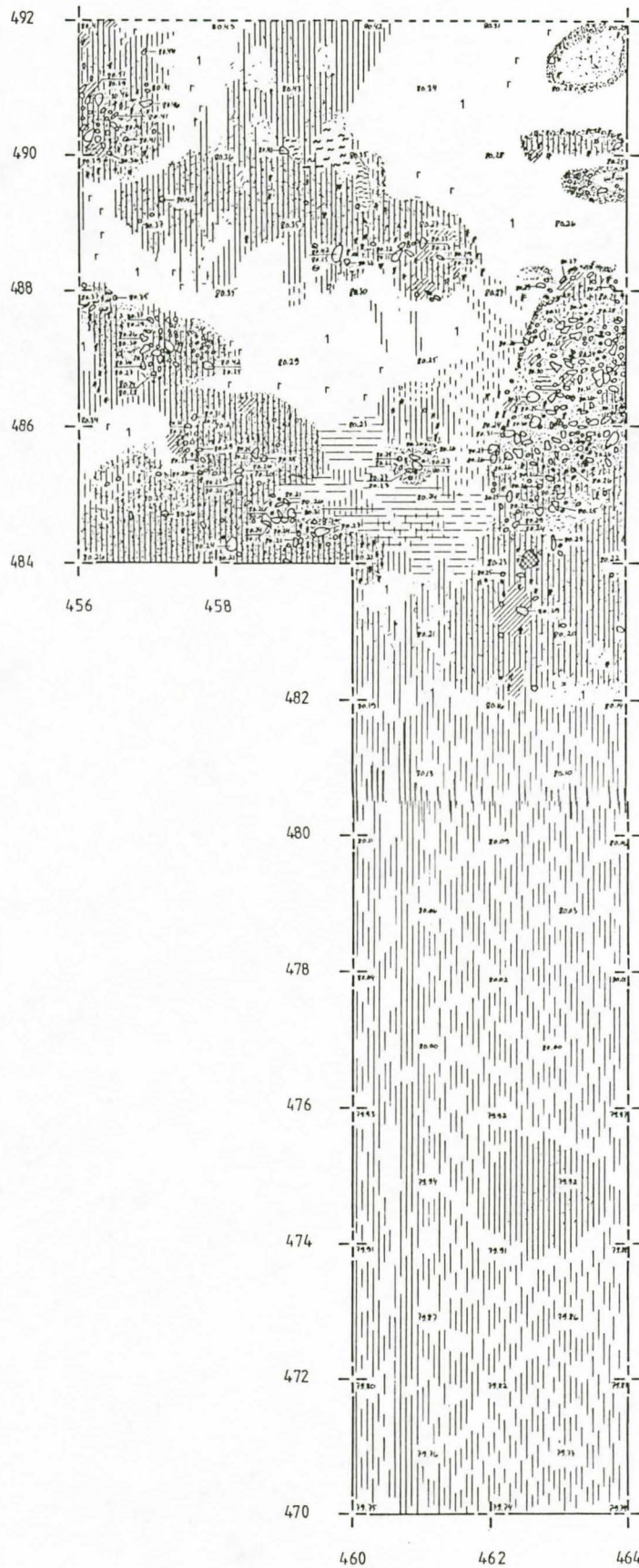
Taso 1

Mk 1:50

Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. T. Kirkinen

neulapohjainen

- humus
- sekoittunut humus
- siltti
- palanut maa
- nokimaa
- hiiltä
- savi
- ruosletta
- puu
- hiitynyt maa
- lahonnut puu
- kivi
- palanut savi

MIKKELIN MLK

KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutainen 1991

Alue 1

Ruudut x= 492-514
y= 452-464

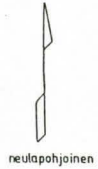
Taso 1

Mk 1:50

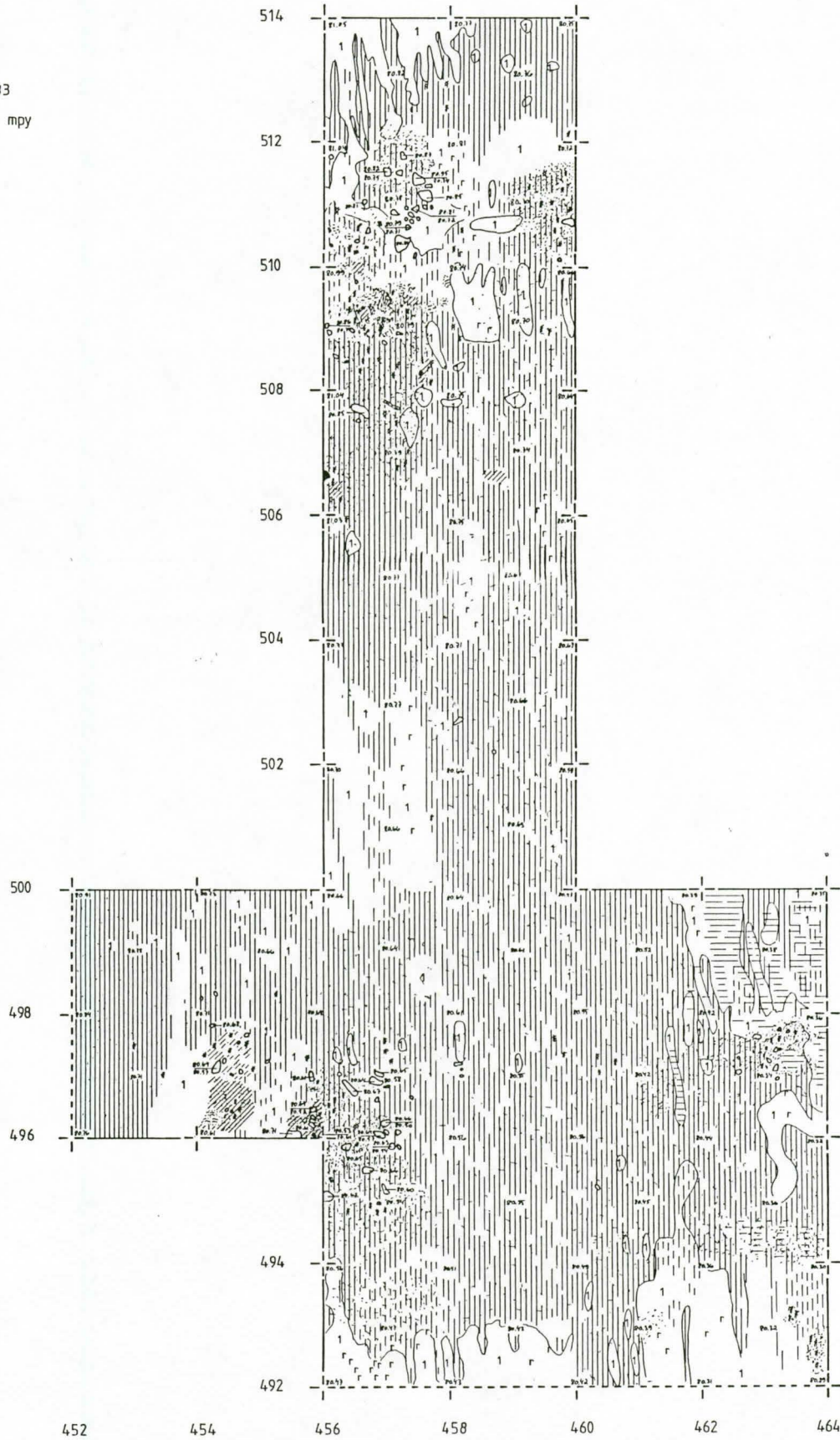
Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. T. Kirkinen

- humus
- siltti
- sekoittunut humus
- palanut maa
- nokimaa
- savi
- hiilta
- puu
- hiiltynyt puu
- lahonnut puu
- kivi
- ruostetta

MIKKELIN MLK
 KYYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Alue 1

Ruudut x= 494 - 514
 y= 440 - 452

Taso 1

Mk 1:50

Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

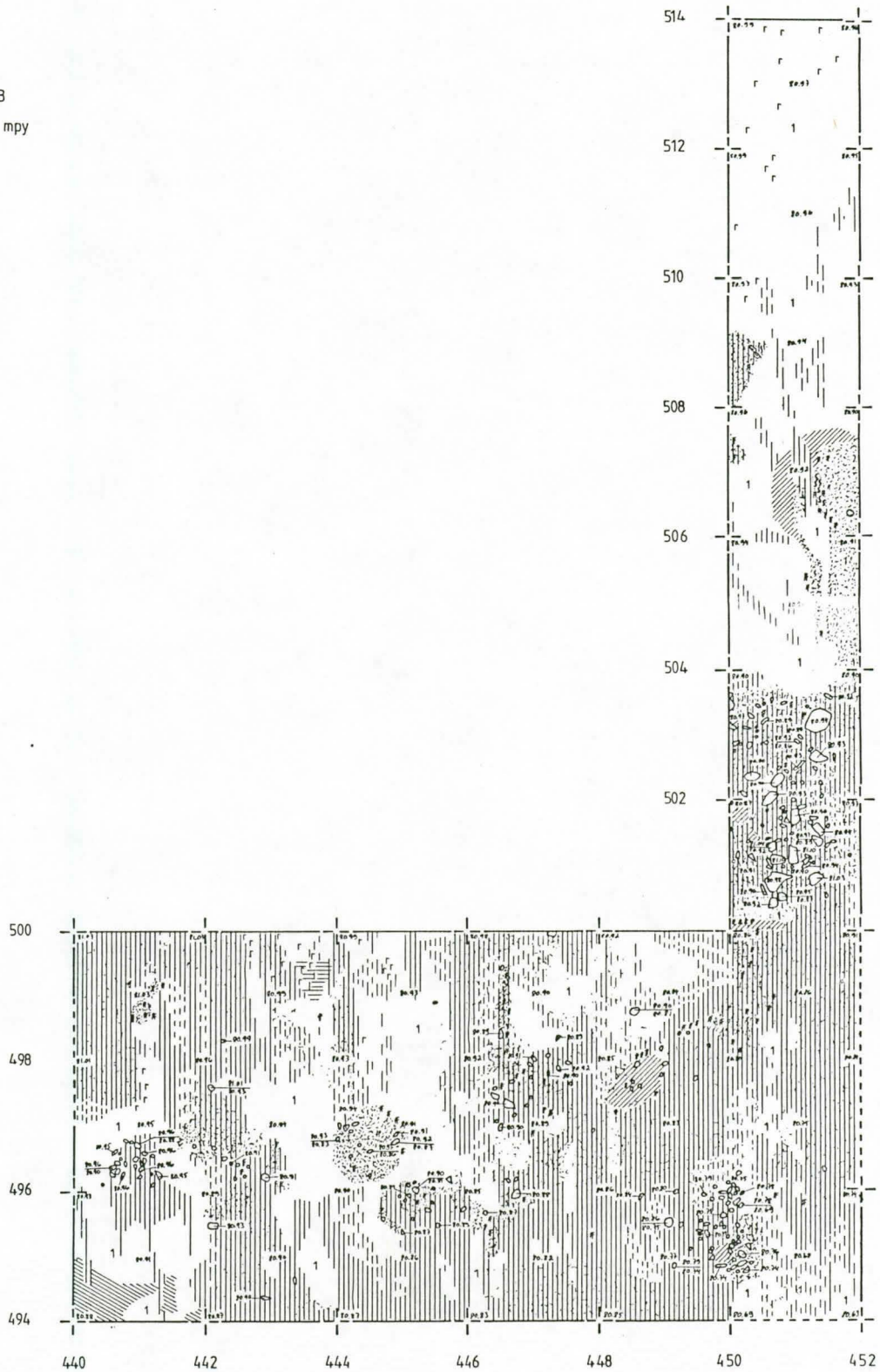
Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. I Kirkinen

neulapohjoinen

- humus
- sekoittunut humus
- siltti
- valkea silth
- savi
- palanut maa
- nokimaa
- hiili
- ruostetta
- puu
- lahonnut puu
- kivi

MIKKELIN MLK
 KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Alue 1

Ruudut x= 496 - 502
 y= 414 - 440

Taso 1

Mk 1:50 1m

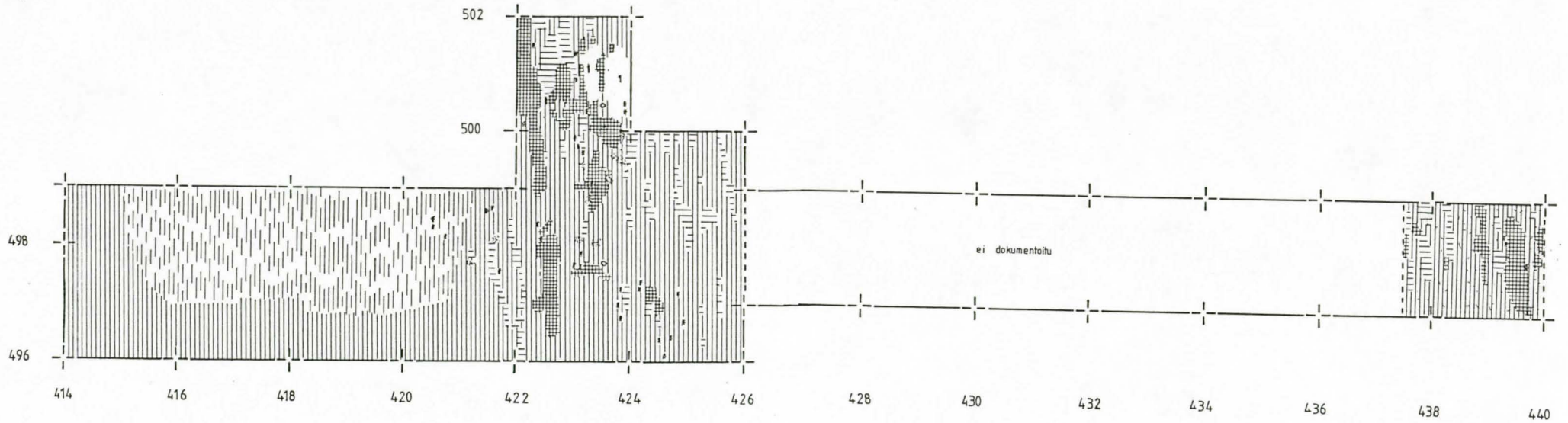
Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. P. Maaranen

6

- humus
- sekattuun humus
- siltti
- harmaa siltti
- savi
- nokimaa
- hilli
- kivi

MIKKELIN MLK
 KYYHKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Pintavaaituskartta

Alue 1

Mk 1:200 0 2 4 m

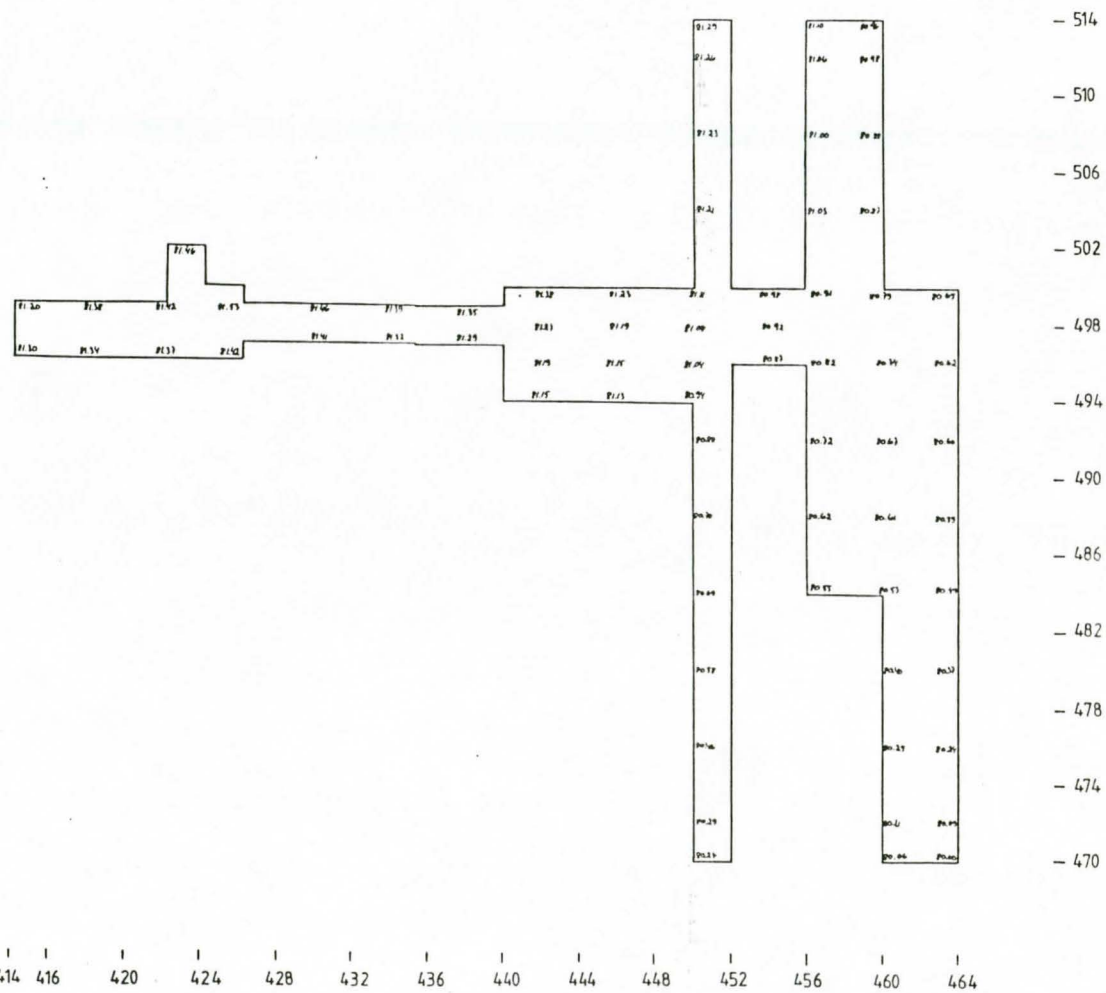
Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. T. Kirkinen

neulapohjoinen

MIKKELIN MLK
KYHKKYLÄNNIEMI, PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

Lähtötasovaaituskartta

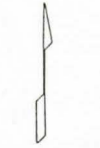
Alue 1

Mk 1:100 0 1 2 m

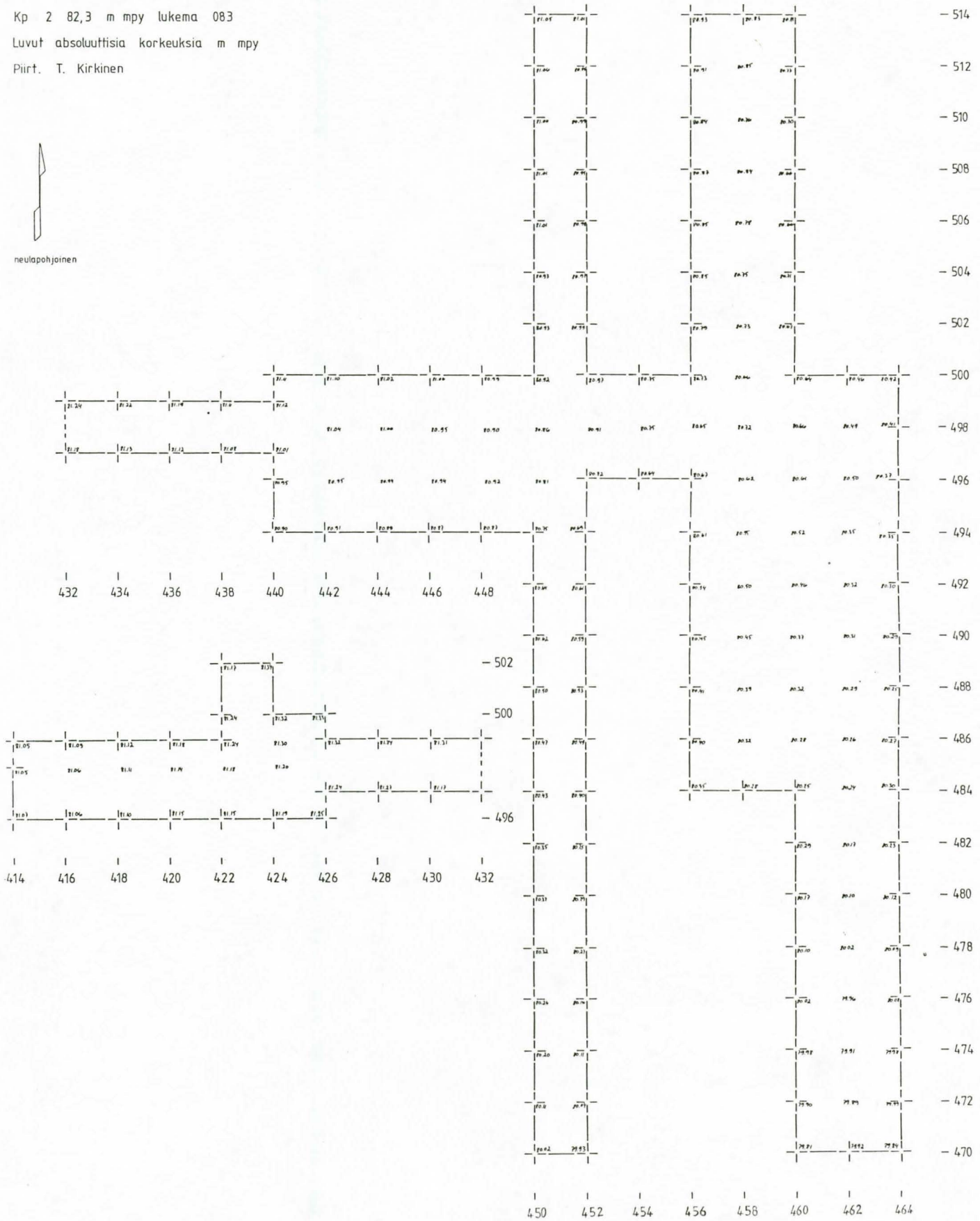
Kp 2 82,3 m mpy lukema 083

Luvut absoluuttisia korkeuksia m mpy

Piirt. T. Kirkinen

neulapohjoinen

MIKKELIN MLK KYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

F. 90201

7. KAIVAUSSALUE 7. YLEISKOVA
KYHKYLÄN KUNTOUTUSSKIZAKLAN SUUNTAAN.
IDÄSTÄ VALOK. P. MARRANEN 1991

MIKKELIN MLK KYYHKYLÄNNIEMI PORRASSALMEN PELTO

H. Poutiainen 1991

F. 11859

2. PORRASSALMEN PELTÄALUETTA V. 1937. —
ETUALALLA KYYHKYLÄN RAUNIO NRO IV.
SUUNTA ETELÄ. VALOK. J. LEPPIÄHO 1937.

3. SAMAN KUIN ED.

F. 11860